

SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK

Naročnina
za Avstrogrško: 1/2 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-—, celo leto K 10-—
za Nemčijo: " K 3-50, " K 7-—, " K 14-—
za ost. inozemstvo: " fr. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80
za Ameriko celo leto 3-25 dolarjev.

V Ljubljani, v četrtek dne 28. maja 1914.
Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica
štef. 10, I. nadstropje.

Oglasnina
za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 10 v. — Pri
večkratnih objavah primeren popust.

Štev. 22. Posamezna številka 22 vinarjev. Na naročila brez denarja se ne ozira. Naročnina za dijake in vojake 8 kron. **Leto IV.**

Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštine prosto ilustrovan koledar za l. 1915. Za vsake pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča ali Aškerc, če plača 40 vin. za ovoj in poštino za vsako sliko.

Čuden pogreb v Mehiki: Ustaši izkušajo vtihotapljeno orožje zvijačno pokopati, da bi se ž njim ponoči proti vladnim četam oborožili.

ETBIN KRISTAN:

Gašperčkova pozabljena epizoda.

I.

Oroslav Gašperček ima trgovino »z mešanim blagom«, ki mu imenitno uspeva in je znana »širokom domovine«. Lani je nazidal na svojo hišo drugo nadstropje po načrtih glasovitega dunajskega arhitekta, ki je rešil svojo nalogo tako imenitno, da se nič ne pozna; hiša bi zdaj baje lahko stala na dunajskem Ringu, ne da bi ga kazila. Mogoče je na svetu marsikaj in kdor ni videl Gašperčkove hiše ali pa ni bil na Dunaju, mora pač verjeti.

Vrt, ki je v zadnjem delu že pravi park, oskrbuje Gašperčku češki vrtnar, ki lahko pokaže izpričevala z akademije za hortikulturo. Hlev se skriva le iz estetičnih razlogov, katerih noče hlapec nikakor razumeti; zakaj s takimi konjički se daleč naokrog ne pobaha nihče, svoje vole in krave bi pa gospod Gašperček brez strahu lahko pošiljal na razstave.

Ali to so brige častihlepnih ljudi. Gašperček pa ima svoj dom, hvalabogu čeden, udoben, ima svojo družino, in to je njegov svet. Vsi cilji njegovega življenja so tukaj čvrsto zasidrani, vse želje se izpolnjujejo tukaj. Onstran plotu in zidu je tujina, ki naj misli in stremlji in dela in se bije, kakor ji je drago; v Gašperčkovo kraljestvo ne seže njen dih, da bi mu zastrupil mir in pokoj domačije. Hiša seveda ni samostan; gospod Gašperček nima konj in kočije in ne ugiba celo o problemu nabave avtomobila, da bi se vdal puščavništvu. Ali če pride v gostilno, kjer vstaja celo gospod župan, da mu napol kordialno, napol spoštljivo stisne roko, ve, da je na tujih tleh. Če gre volit poslanca, čuti, da opravlja posel, ki se ga nič ne tiče. Zdaj bi bil sam lahko poslanec; občina bi bila kar počaščena, če bi se dal voliti v njen odbor. Gašperček pa noče. Vsega tega mu ni treba. Ne da bi se ustrašil dela! Saj tudi njegov dom ni zrastel kakor prvo drevje na zemlji. In če pravijo, da imajo tam zunaj boje, da ne morejo izhajati brez njih, da mož brez poguma ni mož, tedaj bi se Gašperček lahko prezirljivo nasmehljaj. Sam ve najbolje, koliko je bilo sitnosti z dobavniki, koliko se je moral ukvarjati s pomočniki, z uslužbenci, s posli. Ali to so bili pametni boji; za njimi je bil stvaren namen. Uspeh lahko vidijo oči, izražajo ga številke, zapisan je v knjigah. Tam zunaj pa igrajo komedijo, in Gašperček noče biti glumač. Naj drugi hodijo po ovinkih in govore o delu za narod, za splošnost, za rodni kraj, za vero, za kulturo, za bedne in zatirane; on si je izbral ravno pot. Kupčija je jasna reč; nikomur ne taji, da gre za zaslužkom in dobičkom. Kdor hoče nositi krinko, naj si jo nadene na obraz; Gašperček ne bo nikogar oviral, sam pa ne gre na maškarado. Če jim je to zabava, naj jim jo Bog blagoslovi. Lahko je gledati nanjo, ne da bi se človek pomešal med to čudno pisano družbo, ne da bi se udeleževal njenih intrig, pa tudi ne da bi se jezil in razburjal, če spoznava, da ima v tem dirindaju vsaka beseda drugačen pomen kakor v slovarju, da tiči v višnjevem dominu Shyllok, in da se je za Fausta preoblekel Mefisto. Pavlihe, Kljukce, Kurenta je ustvaril Bog, pa bo že vedel zakaj. Oroslav Gašperček pa hvali svojega stvarnika za zdrave oči in trezen um, in kadar pride čas, da zapusti ta svet, bodo njegovi otroci vedeli, da ni živel za-
stoni

II.

Oroslav Gašperček šteje v pratiki svojega življenja petinštirideset let. Lahko se pobaha, da je dosegel več od mnogih drugih, ki teptajo hrbet matere zemlje že petdeset in šestdeset let. Kadar bo pisal take številke sebi, ne sme biti v deželi nikogar, ki bi se mu ravnal. Ta misel ga sedaj nič ne vznemirja, ali pokojno zro vsi njegovi pogledi le iz lepe sedanjosti v lepšo, ponosnejšo bodočnost. Nikdar ne nazaj, nikdar ne nazaj...

Oroslavovo življenje se ni pričelo v tej hiši, ki je že skoraj palača. In njegovo srce ni vseh petinštiridesetih let tako enakomerno utripalo, v gledališču življenja ni bil vedno tako neprizadet gledalec kakor sedaj. Vse drugačni so bili časi. Ali Gašperček jih ni zapisal v spominsko knjigo. Kaj naj bi mož, kadar je ugleden in kadar je v njem dozorelo spoznanje tako,

Spomini...

*Doba cvetna, doba srečna,
kaj mi stopaš pred oči?
Oj, čemu te srce tožno
tolikrat nazaj želi?*

*... Bila v beli sem obleki ...
... na laseh pa šop cvetic,
ko peljala sem se k birmi,
srečna vsa, žarečih lic ...*

*Orglice, slaščice, bonbonov,
botra mi kupila je,
in prelep petkronski tolar
v žep mi potisnila je.*

*Ni s kraljico na prestolu
ne bi menjala tedaj,
pusti svet se mi naenkrat
je spremenil v sladki raj.*

*Ej, lepo takrat je bilo ...
kje sedaj je tisti čas ...
zdaj se drugi veselijo
kakor sem se nekdanj jaz.*

*S ceste sem doni mi v sobo
birmancev presrčni smeh,
jaz pa tu sloneč ob oknu
sanjam o minulih dneh.*

Manica Komanova.

da mu je jasen zmisel življenja in se lahko postavi na hrib, pa gre brez omotice v dolino in v brezdno, kaj naj bi mož tedaj mislil, da je v otroških letih platno prodajal?

Hvalabogu, da imajo drugi ljudje s sedanjostjo dovolj opravka, pa preteklost lahko mirno spi. Seveda mu ne more nihče nič, ampak razveselil ne bi Gašperčka, kdor bi mu omenjal zgodbo iz petnajstih let. Zakaj tisto je pokopano in naj v miru počiva. Takrat Oroslav še ni poznal samega sebe in svojega poklica in sveta. Saj se je tudi v trgovini dostikrat zmotil, preden se je tako utrdil, da je vsaka njegova kalkulacija zanesljiva kakor postava. Tudi življenja pot drži preko zmot, le da se marsikdo moti do smrti, Gašperček pa se je izučil in je zdaj mojster. Zato ni treba misliti na vajenčeva leta.

Nemara je Gašperček sam sebi prestroj sodnik. Dokler je bil spomin še svež, ker so leta prepočasi potekala, mu je bila

ona zgodba tako zoprna, da bi bil najrajši pobegnil na kraj sveta, vsaj v Ameriko, če bi bil le znal angleško. Pa to neznanje mu je najbrže koristilo, ker ni nikjer zapisano, da bi bil onkraj morja postal iz njega Rockefeller ali Gary; in kar je doma zelo veliko, bi bilo tam nemara prav majhno.

Gotovo je v tistih časih prestrogo sodil. Kajti nihče mu ne more očitati, da je kradel, varal, ali pa — Bog prizanesi! — koga ubil! Toda s sodiščem je imel opravka. Obsodili ga niso; in prav to je bilo takrat sitno, strašno sitno, tako da je bežal izpred sodišča v gozd in taval po lesu do pozne noči in se potem opotekal po neobljudenih ulicah in se ni upal domov. Zaprli ga niso, toda osmešili so ga. Takrat pa je bila njegova duša še mehka, in besede gospoda predsednika, s katerimi mu je naznanil, da je prost, so jo zadele kakor očetova klobuta otroke, ki je ne more vrniti. Če obsodijo človeka, se vsaj lahko pritoži; on se ni mogel. Šel bi bil do najvišje instance in zahteval, naj ga zapro po zaslugi; ali zakon je čuden in mu ni priznaval te pravice. Poslali so ga proč: Nič več nimamo opraviti s tabo, pojdi v imenu božjem! In moral je iti, ne mučenik, ne s trnjevo krono, ki je vendarle krona, temuč s kraguljčki na kapi.

Takrat je preživel krizo. Njegova zdrava natura pa jo je premagala. Nesreča ga je iztreznila in mu pokazala pot do velike trgovine, do hiše, do parka, do konj in kočije in do pokoja duše.

III.

V tistih časih je bil Oroslav Gašperček pomočnik v trgovini »Bratje Travnarji«. Bilo jih je petnajst sotrudnikov, ne da bi štel one v pisarni in v zunanji službi. Petnajst ljudi ne more imeti popolnoma enakega značaja. Če je na svetu na tisoče — kaj! na milijone različnih rastlin in živali, in če je res, da dvoje listov na drevju ni enakih, tedaj to vendar ni kar tako. Ali prva leta je Oroslav mislil, da si mora poiskati zgled in vzor, pa se truditi z dušo in s telesom, da mu postane enak. S telesom je bila težava. Čeprav ne bogomolec, je bil Gašperček vendar veren kristjan; toda Bogu je zameril, da mu je dal majhno postavo, v kateri ni bilo dovolj prostora za njegovo veliko dušo. Zdelo se mu je, da bi bilo lepo, če bi se morali drugi postavljati na prste, kadar bi mu hoteli gledati v oči. Pa je moral sam iztegovati vrat, kadar je govoril s starejšim, z mlajšim ali z najmlajšim gospodom šefom, ki so bili vsi trije hrusti. In tudi tovariši so bili večinoma toliko večji od njega, da je moral v razgovoru z njimi posnemati pojočega petelina.

Polagoma se je privadil, da je to neizpremenljivo. Za silo si je nekoliko pomagal z visokimi petami. Jezile so ga pa še druge reči. Občudoval je črne oči tovariša Hrastnika. Zlasti kadar je oblekel sokolski krog, je odsevalo iz njih nekaj junaškega. Na prvi pogled je bilo spoznati, da mora delati na drogu vratolomne kolobarje. Gašperčkove oči pa so bile svetlomodne in nikakršni bliski niso švigali iz njih. Ob Hrastnikovih pogledih bi si bil človek lahko prižgal cigareto, z Gašperčkovimi bi bil lahko pogasil ogenj, dokler se ni preveč razgorel. Morda so bile njegove oči bolj pesniške — in za poezijo je bil resnično vnet! — ali pravi ponos se žari le v črnih očeh.

Ker je bilo tako, se razume, da Gašperček tudi s svojimi lasmi ni bil zadovoljen. Črni kodri bi mu bili ugajali nad-

vse. Nekoč je videl Italijana, ki je igral na lajno in kazal dresirano opico. Ta je imel glavo še veliko lepšo od Hrastnikov, ki je pač črna, toda nima takih las kakor kodrova dlaka. Nihče ne ve, da je strastna želja po taki lepoti nekega večera odvedla Gašperčka k brivcu na drugem kraju mesta, kjer si je dal tri četrt ure paliti lase, da so se frkali kakor prešičji repki. Potem si je kupil debel kos črne pomade in si je do polnoči mazal glavo, da se je svetila kakor vojakov pas na paradi. Zjutraj je bila blazina vsa črna. Gašperček pa je napravil celo uro z umivanjem las, ker se je spomnil, da tovariši doslej niso bili slepi in ne bi verjeli v čudež njegove glave.

Naposled je mladi Oroslav pregnal misli na fizične korekture svoje zunanosti in je ob tej priliki spoznal, da je pravzaprav težje spoznavati blago, računati z velikimi številkami in prodajati z velikim dobičkom, kakor odganjati nepotrebne misli. Njegov intelekt je celo zaslutil nekaj o zakonitosti vsega, kar je. Kakršno podobo si dobil, tako pa imaš; vsak poizkus, da jo izpremeniš, je brezuspešen — torej ne poizkušaj.

Dlje časa pa se je Gašperček boril za duševne ideale. Težave so bile tudi v tem oziru dosti velike, zakaj vzori niso bili nič manj različni kakor oči in lasje. Kdo bi povedal človeku, kateri je pravi? Poezija je brez dvoma lepa reč, tako nadzemeliska, v dotiki z nebom, z zvezdami in luno, s cveticami in studenčki in pozimi z belo snežno odejo, ki sicer ni v nebesih, pa vendar ni tako prozaična kakor kolonialno blago in fature. Tudi nekateri njegovi tovariši se bavijo s pesništvom; toda stvar mora biti vendar precej težavna, ker so uredniki najbrže presitni in premuhasti, pa nočejo objavljati, kar jim pošiljajo mladi talenti. In ker so tudi z rimami hudi mpori, je Gašperček prepustil poezijo drugim.

Nemara bi kazalo iskati ideale v svojem poklicu? Tajiti ni mogoče, da so tiste reči, s katerimi se bavi trgovina, večinoma potrebne, druge pa so vsaj zelo podobne umetnosti. Koliko krasote je v raznobarni moderni svili? To sicer ni njegova stroka, toda v trgovino spada in kaj bi bilo, če bi šel na tem polju za univerzalnostjo? ... Nekdo je izumil balonček; nosiš ga v žepu skritega, nenadoma ga stisneš, pa zakriči kakor Indijanec, kadar naskoči sovražnika; drug inštrument take vrste zacvili, da se ustraši vse, kar ima ušesa, pol ure naokrog, pa nihče ne ve, kaj da se je pravzaprav zgodilo. To je tudi kolikor toliko v stiku z glasbo in z dramatičnim presenečenjem.

Tako se je kazalo še mnogo dušo vabečega in srce razvemaajočega, in dolgo dolgo je bil Gašperček kakor Herakleja na razpotju. Kdo bi mogel prezreti, da je bilo vse to ugibanje naposled prav to, kar formulirajo bolj znani in priznani veliki uniovi v vprašanju: Kakšen je zmisel življenja? Gašperček ni bil ošaben filozof, temuč skromen trgovski pomočnik, toda iskra božanstva je tlela tudi v njegovi duši, in če se opisujejo boji in krize velikani, katerim je itak zagotovljena slava poznih rodov, tedaj je le pravično, da se s kratkimi besedami zabeleži duševne muke Gašperčkove, o katerih bi se gotovo pisale knjige, če bi šlo za moža splošno znanega imena, čigar življenje hoče radovednost stoletij razuditi, da ji ne ostane tajna nobena večerja, nobena misel, zlasti pa nobena grešna sladkost.

(Dalje prih.)

IVAN VUK:

Barbka.

Takrat je bilo Barbki, kakor da se je zazibala cerkev in da so zaplesala velika okna. Zazdelo se ji je, da so se uprli vsi pogledi pobožne množice v njo, in da so jo gledale radovedne oči, v katerih je trepetal posmeh. Še kašelji, ki je tam od nekd planil iz prsi neke starke, se ji je zdel, da zakriva v svoji hripavosti kričeč posmeh, ves daveč se škodoželja.

Na prižnici pa je stal mašnik, suhljat, bledega obraza z zlatimi naočniki in čital z enakomernim, nekoliko pojočim glasom:

»V zakonski stan želita stopiti: Ženin, Pavel Klun, samski sin še živčih zakonskih Petra in Neže Klun, posestnika na Ribnikih. Nevesta, Matilda Koširjeva, samska hči zakonskih: še živčeh Ane Jančič, vdove po umrlem Antonu Jan-

Majski izprehod.

*Pod gozd, kjer šmarnice cveto
in ptičja gnezdeca rasto,
pod gozd, kjer zarja se razliva
in pesem kot srebro je živa,
tja, Janica, v prostost z menoj!*

*Po zlatu senčice dreves
pregibljejo se skozi les
in kakor praprot gosti bori
se zibljejo, gredo po gori.*

*Vsak cvet oblečen je kot svat
in vsak oženil bi se rad
in kolo pleše hrošček zlati
po mahu in po gozdni trati.*

*Nevestke šmarnice z dobrav
prijazno kimajo v pozdrav
in sladke sopejo vonjave,
kot Bog bi dihal iz goščave.*

*O, Janica, v prostost z menoj!
Sred temnih jelk in brez in hoj
ljubezen svetla naju čaka,
mladost, radost — minuta vsaka.
O, Janica, v prostost z menoj!*

C. Golar.

čiču, posestnice na Ograjkah. Oklicana danes prvič.

Mašnik je zaprl knjigo, iz katere je čital, sklenil roke in blagoslovil množico. Zganile so se desnice in se dotaknile s prsti čela, ust in prsi, in kolena so se upognila.

Barbka se ni pokrižala. Široko odprte oči so strmele v veliko, poslikano okno nad velikim oltarjem. Ustnice so bile stisnjene in suhe. Podolgovat obrazek, bel, navdahnjen vedno z rožnato barvo, je bil leden in rožna barva je izginila.

Cerkev se je praznila. Čimdalje otelje so odmevale stopinje okovanih čeljev po cerkvenem tlaku, in mraz se je vzpenjal po njem, kakor volkodlak, ter se dotikal nog in pritiskal na nje svoj ledeni poljub. Sveče so pogasile. Skozi okna je gledal vstajajoči dan s svežimi očmi in iskal s šegavim nasmehom plaho se skrivajočih senc, ki so begale po kotih, vse prestrašene.

Barbka se je okrenila. Upognila je koleno, kar tako, iz navade, Srce ni ve-

delo za ta poklon. Pokrižala se je, a samo prsti so vedeli za križ, duša ga ni čutila.

Stopila je iz cerkve. Vrata v tečajih so zacvilila, sneg pod nogami je zaškripal. Na vzhodu pa se je izmotavalo iz tankih, rožnatih oblakov, solnce, rdeče, kakor od mraza prezeblja lica otrok.

Stisnjene ustnice Barbki so se zganile. V prsih je zakričalo, kakor obtožba, vsa skeleča:

»Oh, da bi umrla!«

Rjave oči so se orosile. Iz srca je priplavala v nje solza, brez Barbki volje, sama od sebe.

Zasvetila se je v očeh in zdrknila preko lica in padla v sneg ter oledenela.

Počasi je stopala Barbka po cesti. Nikogar ni srečavala.

Z vaških dimnikov, ki so čepeli na belih strehah, vse z demanti posutih, se je vzpenjal dim, modrikast in gost. Prihajal je iz gorkote v mrzlo jutro in hitel kvišku, k solncu, kakor v slutnji, da je tam gorkota, da je tam življenje. Tako kipo želje in nade iz mladega srca, gorkote in ljubezni polnega, v zimsko vsakdanost sveta.

Daleč so bile Barbki misli, predaleč, da bi videle dim, ali se ustavile z občudovanjem na belem, od solnca ožarjenem ivju.

Na livadi so bile, tam za gozdom in junijsko solnce je sijalo. Po livadi pa so hodili kosci in kose so se svetile v solncu in trava je padala v redove. Barbka je ravno odložila jerbas, nagnila trave v visok, širok kup, kakor mizo. Pogrnila je čez beli prt, razvrstila žlice in postavila na sredo skledo, polno dišečih žganecv. Nato je zaklicala, kakor gospodinja:

»Odpočijte si!«

Kosci so obrisali s travo kose, obrisali si potna čela in Pavel, gospodarjev sin je zavriskal. Za njim so zavriskali drugi. Nato so posedli, in žganci so jim šli v slast. Barbka pa je stala in jim stregla v belih rokavcih, pod katerimi so kipele prsi, polne življenja in mladosti, in s pisanim robcem na glavi, vsa rdeča v lica.

Vstal je Pavel, gospodarjev sin, in vstali so drugi. Prijeli so za kose in jih brusili, da je rezek, pridušen zvok udarjal na uho nekako preteče in nasilno.

Pavel je pristopil k Barbki, ki je pospravljala v jerbas posodo in se ji nasmešnil z ustmi in z očmi.

»Kako si danes spet lepa, Barbka!«

Nasmejala se mu je in sklonjena nad jerbasom, je samo okrenila glavo in ga pogledala. Beli zobje so pogledali iz rdečih ustnic.

»Pristojia ti gospodinjstvo.«

»Tiho hodi!« je odgovorila in ni ga pogledala. Večkrat ji je že pravil podobne stvari in jo vselej gledal tako čudno in v očeh se mu je svetlikalo vedno tako, da jo je spreletelo po vsem životu. Tudi sedaj je čutila na sebi tak pogled.

Pavel pa se je dotaknil njene rame, vse polne in mehke.

»Še ne pogledaš me,« je rekel in v glasu je bilo, kakor užaljenost.

Ozrla se je vanj, naglo, kakor da ji je dotikljaj njegove roke zaokrenil glavo.

»Zakaj me gledaš tako?« je rekla vsa v zadregi in z nenavadnim glasom. V njenih očeh je bilo, kakor bojazen, tista deviška, po neznanem koprneča.

»Zato, Barbka... saj veš...«, je rekel pretrgano in se nasmehnil. Oči so mu begale nemirno po travniku.

Kosci so prenehali brusiti in nekdo je zaklical: »Hej, ali začnemo?«

Pavel je zavijtel koso. Zavriskal je, krepko in jezno, kakor da hoče dati duška svoji jezi nad tistim notranjim, ki ga vleče k Barbki, a se je tako nemoško skrilo pred njenimi očmi in pred tistim njenim čudnim vprašanjem.

»Pa začnimo!« je rekel, kakor gospodar, »da vidimo, kako še režejo kose.«

Pa je bilo žegnanje. V gostilni so bili, kjer se je plesalo. Tedaj je naenkrat stopil pred njo Pavel in rekel: »Zaplešiva, Barbka!«

In sta zaplesala. Harmonike so vrisale, plesalci se vrteli, da se je dvigal prah. Opojen je bil vzduh in trušč glasen, da si komaj razumel besedo. Sred plesa je Pavel nenadoma privil Barbko tesneje k sebi in zašepetal:

»Kako so rdeče tvoje ustnice, Barbka!«

Barbka se ni nasmejala. Dvignila je trepalnice in mu pogledala v oči, tiste žareče. Vztrepetala je v duši in bilo ji je tako čudno, kakor da se ji je nekaj dotaknilo srca z nevidnimi rokami, da je vzdrhtelo, kakor listje, če se ga nenado-

Ona pa je molčala. Samo prsi so vztrepetavale, kakor da se jih dotika skrivna roka, vsa mehka in topla.

»Vsaj malo me imej rada, Barbka! Tako me imej rada, da bom mislil, da sije solnce noč in dan, in da ni meglenih dni,« je šepetal in se čudil, kako lepe besede mu teko z jezika.

»Ti bi me ljubil, Pavle? ... Mene — dekle?« je zadrhtela Barbka.

Dvom je bil v njenih očeh, ki so ga gledale. On pa se je udaril ob prsi, široke in rekel, kakor gospodar, ki drži na svoje besede:

»Samo tebe, edino!« —

Neki večer pa se je zgrnila noč na belo cesto, po kateri je veselo korakalo hrepenenje. Cilji so vsplahneli, kakor megla, če sune nenadoma v njo veter z vso silo. Kakor strah se je postavil pred njo njen gospodar in ji dal poselsko knjižico. Odšel ji je zaslužek in njegov glas je bil trd, kakor udar kladi, ko ji je rekel, da lahko gre domov, k materi v kajžo, on da takih dekel, ki bi hodile za njegovim sinom, ne mara. Takrat ji je

so ji drhte od joka in vpile: »Imejte vse, samo njega, Pavleta mi dajte!«

Vedno nove slike so prihajale mimo Barbkinih oči. V belo so bile oblečene, s tankim pajčolanom odete, nejasnih lic, kakor meglene prikazni.

Doma, v stranski sobici je spala. Noč je bila temna, samo zvezde so migljale. Pa je potrskalo na okno. V polspanju je slišala in čudenje in strah se je oglasil v srcu. Pa je potrskalo vnovič, boječe in plaho.

»Barbka ...«

Sklonila se je vsa plašna v postelji in poslušala. In vnovič je potrskalo in vnovič je zaklicalo s tihim, koprnečim glasom. Planila je k oknu, vsa bela in z razpletenimi lasmi. Pod oknom pa je stal Pavle

»Kako si prišel sem?«

Hotel jo je prijeti za roko, a Barbka se je umaknila.

»Pusti ... Domov pojdi!«

»Zakaj me podiš, Barbka.« Trepetajoč je bil njegov glas. Bolest je trepetala v njem.

Farma v Mehiki ob gozdu s tropičnim drevjem.

ma dotakne vetrič, zabloden iz daljnih dalj, ves topel in božajoč ... In je zaprosila s tihim glasom: »Nehajva, Pavel!«

In sta prenehala. Sedel je k nji, k njeni mizi. Vlovil je njeno roko in jo stisnil. Nalil je kozarca z vinom. »Na zdravje, Barbka.«

Kozarca sta se dotaknila drug drugega s tankim, čistim zvokom in oko je pozdravilo oko. Pavel se je nagnil k nji, čisto do lica in rekel tiho, boječe, nerodno:

»Ali me imaš kaj rada, Barbka?«

Začudila se je. Bilo ji je, kakor devici, ki sluti, da prihaja vprašanje, tisto nevsakdanje in pomembno, ki pokliče vse hrepenenje, tisto nejasno in v daljo koprneče, z mogočnim glasom, in ji pokaže belo cesto, jasno in ostro začrtano, ob kateri se smehljajo cilji, vsi beli in svetli, a se vseeno čudi, ko pride.

»Zakaj ne odgovoriš, Barbka?« je vprašal in iskal z očmi njenega pogleda, ki se je skrival za povešenimi trepalnicami. »Glej, boli me tvoj molk. Saj veš, da te imam rad ... že dolgo!«

bilo, kakor danes v cerkvi. Ničesar ni več videla, niti se zavedala, kako je prišla v kuhinjo. Vzdrnil jo je silen udar pesti ob mizo, da je odjeknilo po vseh kotih prostrane sobe. Skoraj v istem trenutku je šel mimo kuhinje Pavel plahih korakov, kakor tihošopec in ni si upal pogledati nikamor.

Čudna misel je pribežala v tistem hipu mimo Barbke in ji pogledala v oči z zoprnim nasmehom.

»Poglej, kakor kužek se je splazil. Kje so tiste bahate besede, potrjene s potrkanjem ob prsi? Kje je tisti mož, ki si ga gledala v gostilni in verjela?«

Nekaka čudna omotica ji je ležala v udih. Zavedala se je samo enega: da gre, da mora iti, spodena, kakor pes, ki se pregreši v svoji ponižnosti pred gospodarjem.

»Saj to je moralo priti«, je pomislila in zarezalo jo je v srce. »Sama si kriva. Sirota z majhno hišico in drobtino zemljišča ne pride na tako kmetijo,« je govorilo nekje s tolažilnim glasom. Ali prsi

»Ne podim te«, je odgovorila tiho. »Ali saj veš ... Če kdo vidi. Pa se bodo zopet jezili.«

»Ali me nimaš rada, Barbka?« Šepetal je in jo gledal kakor otrok. Skoraj zasmilil se ji je.

»Bilo bi brez pomena,« je rekla s tujim glasom, v srcu pa jo je zbolelo.

»Žena moja boš, Barbka.«

»Ne bom, Pavel ... Tvoji ne puste!« ...

»Pustili bodo ... morajo!«

»Ali si dovolj močan, Pavel, da dosežeš to? Ali je dovolj stanovitnosti v tebi in moške besede?« — Prvikrat je spregovorila tako in se začudila.

Pavel pa je vzbočil prsi in se udaril ob nje mogočno in samozvestno: »Videla boš.«

»Videla bom,« je ponovila Barbka s tihim glasom, kakor da se je spomnila nečesa. Pavel pa, kakor da je videl njene misli, jo je prijel za roko in ponovil: »Da. Videla boš in tvoj dvom izgine!« —

Procesija slik se je trgala. Posamezne so še prihajale, kakor zapoznani

popotnik, bežeč pred nočjo... Okno se je odpiralo vedno redkeje in некоč je prenehalo popolnoma. Nočna prikazen, vsa bela, ni slonela več ob njem in nočni vetrič je iskal zaman tistih lepih las, mehkih in toplih, s katerimi se je poigraval in zakrival in odkrival z njimi kipeče prsi. Sneg je ležal vse naokoli in sever je pihal.

»Prehladil bi se, zato ne pride,« ga je izgovarjala v mislih Barbka. »Kako bi, sedaj po zimi!«

»Ženi se?« je vprašala Barbka. »S čigavo?« V srcu pa je rekla: »Kako laže prijateljica.«

»S tisto Matildo Koširjevo, ki je hodila v šolo, ko midva, saj veš. Sedaj je pri teti v sosednji fari.«

»Pri teti,« je pomislila Barbka in čudno jo je streslo. »Torej je hodil po nedeljah k maši v sosednjo faro?«

Barbka je pogledala v obraz Rezikin, naglo, kakor da jo je hotela nekaj vprašati. Ali videla je krinko na njenem

Ni je pogledal. Samo roka se je zganila, nehote, kakor da hoče storiti nekaj, za kar srce ne ve.

Barbka se je ozrla vanj vsa začudena. Noga se ji je ustavila sama od sebe. Potegnila je z robcem preko oči in obraza, kakor da briše nekaj nevšečnega in nelepega. Zdelo se ji je, da je odpadlo nekaj težkega z njenih prs. Kakor človeku, ki je mislil, da je izgubil nekaj dragocenega, a je zagledal to izgubljeno dragocenost vnovič pred seboj, vso po-

Ljuti boji mehikanskih ustašev z vladnim vojaštvom v mehikanski luki Tampico, ki so jo ustaši končno osvojili. Ustaši imajo zdaj ves severni del Mehike in veliko vojno luko v svoji oblasti.

Pa tudi ob nedeljah ni bilo videti Pavleta. Ni ga bilo zjutraj v cerkev, ne k deseti maši.

»Morda je bolan?« je pomislila. A nekaj se je zarežalo z grenkim posmehom: »Ogiblje se te, Barbka.«

Neko nedeljo ji je v cerkvi pošepetala Rezika Murnova, ki sta si bili prijateljici.

»Ali veš, Barbka, da se Pavel ženi?«

Kakor brušen nož je bil šepetajoči glas Rezikin. V njenih očeh se je smejala škodoželjnost.

obrazu in za njo posmeh. In ni verjela. Kako naj verjame besedam, v strupu namočenim? —

Ali danes se je uresničilo... Rezika ni lagala.

Zavzdihnila je globoko. V zvoniku se je oglasil veliki zvon. Ozrla se je in se začudila.

»Že vabi... Ali je dolga ta pot danes! A bila je некоč kratka, tako kratka...«

Nasproti je prihajal človek. Naglo je stopal, klobuk globoko na oči potisnjen.

valjano in se začudil nad njegovo malovrednostjo in se čudil nad samim seboj in nad svojo žalostjo, tako ji je bilo.

Človek pa je hitel naprej in se ni ozrl. Ali zdelo se mu je, da vidi dvoje rjavih oči in v njih vse zaničevanje, ki mu je kričalo: »Kako da se ne biješ ob prsi, ti moška beseda?!... Udari se, če se upaš, sedaj se udari, ko je beli dan, da te vidijo tudi drugi in te občudujejo!...«

V prsih Barbke pa je vztrepetalo in se vzdignilo kljub premagovanju nekaj

grenkega. Do grla je seglo in do oči. Z robcem je zakrila usta in v pretrganih bešedah, v katerih je bila vsa bolest, zadrževana in zatajevana, je jecala:

»Ne... nobenih solz... nobenih solz. Kaj mi je do njega... do takega!...«

Raztegnila je usta, kakor da se izkuša nasmejati. Iz oči, v rosi se kopajočih, pa so padale solze...

rad jako kmalu pokvari in izgubi svojo moč. Pri najmanjši vlažnosti namreč neka posebna gliva uniči v njem zmožnost oploditve. Če hočemo torej prenesti cvetni prah rastline, ki cvete jako zgodaj na drugo, ki je godna pozneje, se nam prav lahko zgodi, da se v tem primeroma dolgem razdobju ta cvetni prah pokvari. V zadnjem času so iznašli v fiziološkem inštitutu botaničnega vrta v Draždanah

ustvarjati poljubnobarvne cvetice in kdor se bo bavil nekaj časa z umetno oploditvijo rastlin, bo imel z malim trudom mnogo veselja.

*Veselo binkoštno praznike
želi vsem čitateljem
uredništvo in upravnštvo
S. J. T.*

Belokranjska železnica: Most čez Krko pri Novem mestu.

Ph. Mr. FEDOR GRADIŠNIK:

Umetna oploditev rastlin.

Kakor vsa živa bitja, tako se tudi višje organizirane rastline množe — potom oploditve. Poudarjam, višje organizirane rastline, kajti imamo tudi rastline, ki se množe drugače, o čemer hočem govoriti drugikrat. Pogoji oploditve je ta, da se združi cvetni prah z brazdo cveta tako, da nastane iz tega spoja tretje novo bitje. — Ta proces se razvija pri rastlinah do cela naravnim putem: cvetni prah oprashi cvetno brazdo in oploditev je končana ter se začne razvijati seme (iz katerega zraste nova rastlina). Ako se ta proces vrši med cvetnimi organi ene in iste rastlinske vrste, je oploditev naravna in novi individuum je novi član ene in iste vrste in družine. —

Umetnim putem pa se da doseči, da dobimo mešanico raznih vrst, in te nove rastline so karakterizirane z lastnostmi vseh pri tem procesu udeleženih vrst. Nastanejo takozvani bastardi, ki se odlikujejo pri cvetlicah in vrtnih rožah s prekrasnimi, bujnimi barvami.

To okolnost uporabljajo že dalje časa razni ljubitelji cvetlic, posebno umetni vrtnarji ter ustvarjajo leto za letom najrazličnejše, v svoji krasoti druga drugo prekašajoče rastline. Princip umetne oploditve je, kakor že rečeno, povsem enostaven: cvetni prah ene vrste se prenese na brazdo druge, toda ta proces ni tako lahak, kakor izgleda ter zahteva mnogo potrpežljivosti, prakse in natančnosti. — Predno hočemo kako rastlino umetno oploditi, ji moramo porezati njene prašnike in sicer še predno so dozoreli in godni, da na ta način preprečimo, da bi se mogla rastlina s svojim lastnim cvetnim prahom naravnim putem oploditi. Nato prenesemo cvetni prah druge cvetke z malim, finim čopičem na brazdo prve. Ta prah pa mora biti popolnoma suh, zato ga sušimo na čistem papirju in na suhem prostoru. Toda tu se nam javlja že zopet nova zapreka. Znano je namreč, da se cvetni prah kaj

način, po katerem je mogoče cvetni prah ohraniti precej dolgo nepokvarjenega. Prah se dene v 4—5 cm dolgo stekleno cevko, ki se zamaši z bombažem. Ta cevka se dene zopet v drugo, večjo cev, na njeno dno se natrosi 3 cm visoko plast suhega klorovokislega kalcija, ki je pokrit 2 cm visoko z bombažem. Ta cev, ki hrani v sebi manjšo cevko s cvetnim praškom, se nato zamaši z gumijevim zamaškom.

Še ena okolnost je, na katero moram opozoriti. Cvetke, ki jih oplodimo na prostem, so namreč vedno v nevarnosti, da

Gospod in gospa. Glejte, glejte, celo avstrijsko naučno ministrstvo postaja »moderno«: odredilo je, da imajo vse definitivne učiteljice poslej naslov »gospa« in ne več »gospodična« ali celo »gospica«. Pametne, samostojne in svoj kruh z lastnim trudom služeče si žene so že dolgo zahtevale, da se odpravi smešni pridevek gospica, ki je primeren le za punčke, deklice in puhle goske. Kakor se ne dela razločka med gospodi in gospodiči, tako ni vzroka, razločevati gospe od gospic. Tudi nazor, da je omožena ženska večje cene, ni zmeraj resničen, ker omožena žena je celo manj svobodna in brezpravna kakor samska. Omožena ali obdovela ženska je s poroko izgubila večino državljskih pravic in pravno samostojnost ter je padla na stališče nezrelih otrok, blaznikov in zločincev; zanjo mora jamčiti in odgovarjati ter podpisovati zakonski mož ali varih. Samica pa stoji v svetu sama in deluje sama prav kakor mož. Francoske ženske imajo že dolgo splošni naslov »madam« in se »madmoazel« sliši le v gotovih krajih. Nemke že deset let zahtevajo le splošno besedo »Frau« in Čehinje takisto že mnogo let le besedo »paní«. Nemške in češke učiteljice so zdaj s svojo zahtevo zmagale; za ravnateljice, čeprav samice, velja uradni naslov gospa že nekaj let. Socijalno stališče učiteljic naravnost zahteva, da se jih rešpektuje tako, kakor učitelje. V nazivu gospica in v razločevanju med gospico in gospo pa je bilo nekaj ponižujočega za ženske, ki prihajajo v dotike z možmi, učitelji,

Belokranjska železnica: Most čez Kulpo pri Metliki (deželna meja med Kranjsko in Hrvatsko).
Fot. T. Kramer v Metliki.

pride na njih brazde cvetni prah tuje rastline potem vetra, žuželk itd. Na ta način potem ne pridemo do rezultata, ki smo si ga želeli. Zato moramo vsako rastlino, ki smo jo umetno oplodili, pokriti s tanko žično mrežico. Razume se samo ob sebi, da lahko oplodimo eno vrsto rastlin s tremi, štirimi drugimi vrstami in tako dobimo naravnost krasne mešanice vseh treh, štirih vrst. Na ta način nam je mogoče,

očeti in bráti učenk. Učiteljica z maturo in dvema, tremi izpiti, učiteljica, ki deluje samostojno in se živi sama, taka žena, bodisi mlada ali starejša, ima pravico, zahtevati v javnosti vsaj toliko spoštovanja, kolikor ga uživa 19letna omožena ženska brez mature, brez izpitov, brez dela in zasluzka, večkrat tudi brez volje in značaja, da, celo brez otrok. Po vsej pravici gre častni naslov gospa vsakej zreli, samostojni ženski, torej vsaki učiteljici, vsaki uradnici, vsaki umetnici. Če so

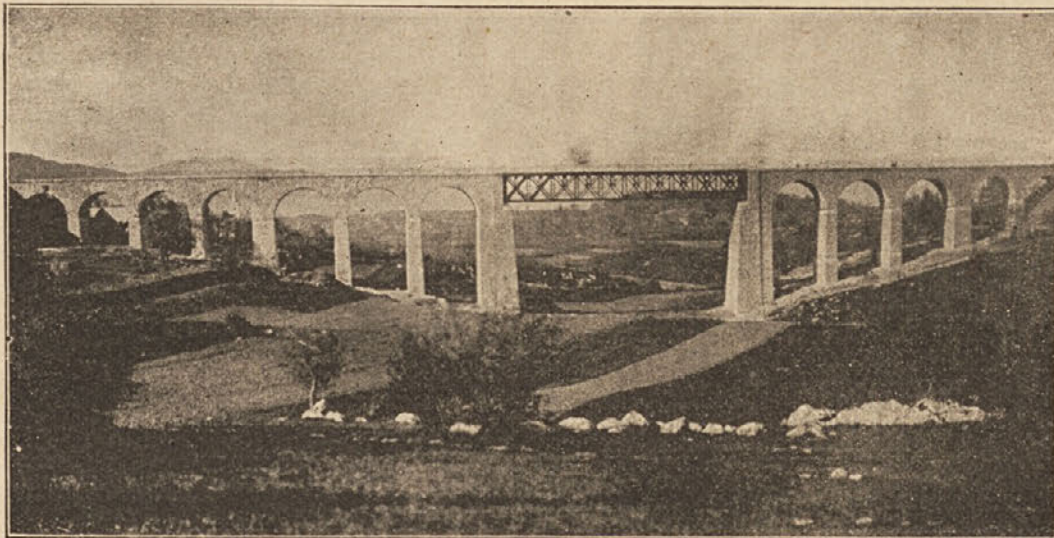
že 16letni pobiči »gospodje«, ne morejo biti nad 20letne žene več »gospice«!

Hrvatice za narodne noše. Na predlog znamenite hrvatske operne pevke gospe Milke Trnine, priredi »Udruga za usčuvanje hrvatske pučke umjetnosti« »na Kraljevo« izprevod Hrvatice v narodnih nošah. Gospa Trnina je darovala v ta namen 1000 K, pridružile so se še druge dame z lepimi zneski. Na ta način hočejo Hrvatice pripomoči k temu, da se ohrani prekrasna slikovita

izpreminja v svilo. Ta umetna svila v svoji kakovosti in trpežnosti sicer ne dosega prave, od sviloprejk izdelane svile, a je baš v zadnjih letih vsestransko mnogo pridobila. Včasih se je umetna svila čudno razlezla ali raztopila, kakor hitro se je zmočila. Mnogoletna raziskavanja in poizkusi kemikov pa so končno docela odpravili to napako umetne svile, ki je danes že prav solidna in trpežna. In tako je prišlo, da dobivajo naše žene in dekleta svoje bluze, plesne in po-

šalom pokrite, morejo isto storiti še lažje poleti. Lahinje in Španjke hodijo po leti že od nekdanj razoglave. Zdaj so se jim pridružile še Angležinje in Nemke. Treba je le dostojne frizure. Nekatere hodijo razoglave, a nosijo klobuke obešene ob roki. Tudi to ni napačno za vsak slučaj.

Ženski »raj«. Prvotno je vladal skoraj pri vseh narodih matriarhat, t. j. materinska oblast, sedaj pa vlada do malega povsod patriarhat, t. j. očetovska oblast. To se pravi, oče ima glavno besedo v hiši in v javnosti, ženska pa mora molčati. Vendar pa se dobe še okraj, kjer vladajo ženske. Tak ženski raj je dežela Menangkabanov na otoku Sumatri. Tukaj so ženske izključne gospodarice. Ženske so lastnice zemlje in hiš; po materah se imenuje rodbina. Posestvo podeduje vedno najstarejša hči. Če mati nima nobene hčere, pa je dedinja hči najstarejšega materinega brata. Ko se dekle omoži, dobi kos zemlje, samo ob sebi je razumljivo, da jej mož pomaga obdelavati to zemljo. V resnici pa moški prav malo delajo in skoraj ničesar ne prispevajo za vzdrževanje rodbine. Nasprotno dobe moški mesečno gotove zneske za svoje potrebe. V novejšem času prihajajo Holanci k Menangkabanom ter imajo priliko pri Holandcih kaj zaslužiti. In od tega časa si izkušajo moški pridobiti gospodarsko neodvisnost. Ženski svet menangkabanski je s to izpremembo baje popolnoma zadovoljen, kar kaže, da ne smatra svojega stališča za — raj. Saj imajo pač vse pravice, pa tudi vse dolžnosti.

Belokranjska železnica: Otaviški viadukt. (Fot. T. Kramer v Metliki.)

narodna noša, ki žal, tudi na Hrvaškem čim dalje bolj izginja. Za izprevod kmetic v narodnih nošah se delajo velike priprave in ta izprevod bo resnično impozanten in zanimiv.

Smela raziskovalka. Te dni odpotuje iz Anglije gospa Grace Mackenzie, da razišče notranjost Afrike. Seboj vzame 120 črncev in le štiri bele može: zdravnika, tajnika in dva lovca. Ekspedicija vzame seboj tudi gramofon, da vjame v gramofonske plošče glasove divjine. Vse potovanje bo trajalo 9 mesecev. Gospa Mackenzie bo raziskovala kraje, koder še ni stopila noga bele žene. Ko se junaška potovalka vrne, se namerava takoj zopet pripraviti na učenjaško potovanje v ozemlja severnega tečaja.

Svila iz lesa. Svilo izdeluje, kakor znano, sviloprejka. Pred leti je morala opraviti vse delo sama. Svila, brokat, svilnat baršun, vse to je bilo izključno le njeno delo. Razume se, da je izdelovala sviloprejka samo svilnato nit, ki so jo, potem v raznih tkalnicah tkali v tkanine. Silno dragocene so bile te tkanine v 16., 17. in 18. stoletju, ki jih moremo v raznih muzejih še sedaj občudovati. Take svilnate obleke so se podedovale od matere na hčer in na hčere hčer. Saj so imele naše babice, tudi najbogatejše, navadno samo po eno svilnato obleko, ki so jo nosile vse življenje. Na vsakih pet let je bilo treba tako obleko nekoliko prenarediti, pa je bila zopet nova. Tako nekdanj. Danes pa bi skoraj ne mogli rabiti tako trpežnega blaga, ker je moda vsakega pol leta drugačna. Razum tega bi si v sedajnih dragih časih malokater ženske mogle privoščiti toli drago svilnato obleko, kot je veljala od sviloprejk izdelana. A vendar hoče danes imeti vsaka ženska vsaj svilnato bluzo, svilnato spodnjico in tudi celo obleko. Vse te svile pa ni možno dobiti od sviloprejk. Izdelujejo jo iz — čujte in strmite — debel jelk in smrek. Zlasti ogromni ruski pragozdi, kjer je mnogo jelkovine in smrekovine, mnogo pripomorejo, da se more današnje ženstvo košatiti v svili in baršunu. Jelkova in smrekova debla v velikih tovarnah olupijo, potem jih nadrobno razžagajo, razdrobe in v ogromnih kotlih kuhajo, da se izpremene v pravo kašo. To kašo potem belijo, posuše in čistijo. Tako je dobljena šela sirova tvarina, ki jo pošiljajo tovarnam za izdelovanje umetne surove svile. Sedaj je treba še jako kompliciranega dela s pomočjo raznih strojev, preden postane iz vsega tega svila, ona svila, ki se tako rade vanjo odevajo priproste deklice, gospe in najvišje dame. Prvotno so uporabljali jelkov in smrekov les samo za izdelovanje papirja, danes pa si je svilna obrt zaslužila stoletna debla in jih

setne obleke odondot, koder jo je iskala naša prva mati Eva, namreč v rastlinstvu.

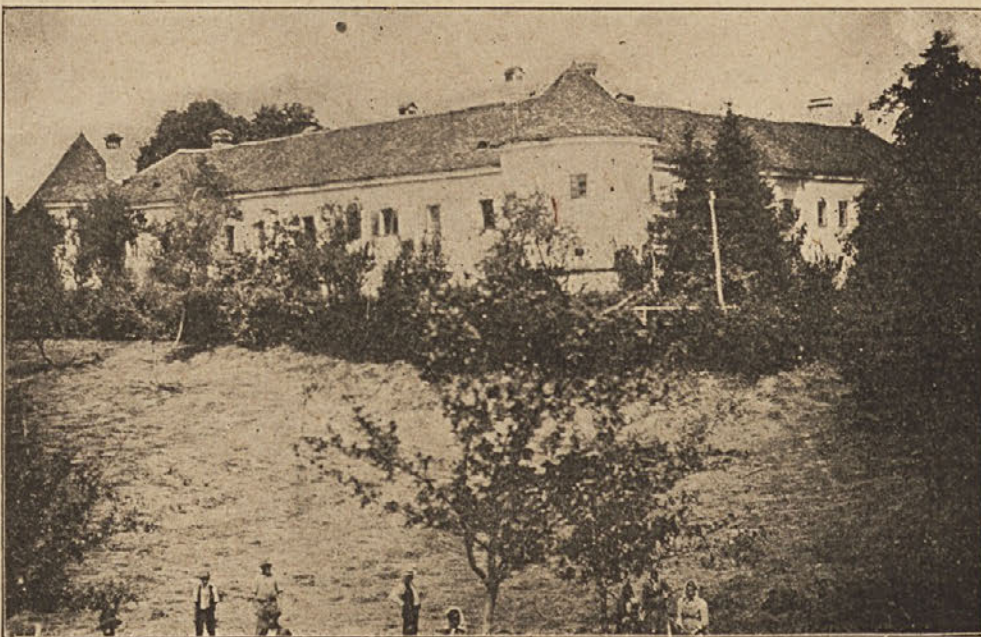
Pametna moda! Redkokdaj je mogoče reči, da je moda pametna, ker moda bega vedno za čem novim, izrednim, čeprav je še toli nepraktično in bedasto. Vobče je resnica, da lepi, zdravi in vzorno zrasli ženski tudi najbolj neumna moda dobro pristojata ter da so razne mode grde in smešne ter le zato neumne, ker jih nosijo tudi ženske, ki jim ne pristojajo. Če bi bile vse ženske krasotice in po stasu Venere, bi bila menda vsaka moda lepa. Ker pa tudi ženske, kakor moški, večinoma niso ideali lepote, ni vse za vse. V Parizu so izdali akademiki, umetniki, pisatelji in člani najboljše družbe v »Excelsiorju« javen poziv na Francozinje, naj opuste neokusne toalete in prismojene klobuke. Pariz ni več vzor elegance zaradi žensk, ki noré za najnovejšo modo, dasi jim pristojata ka-

Najpripravnejše darilo za god in druge prilike je vsekakor lepa po fotografiji povečana umetniško izdelana slika. Naročila je nasloviti na upravnništvo »Sloven. Ilustrovanega Tednika« v Ljubljani.

Naše slike.

Belokranjska železnica.
(Z ilustracijami.)

Dne 25. t. m. se je slovesno otvorila belokranjska železniška proga. Ves c. kr. vladni aparat je deloval, da bi dal slavlju čim odločnejši črnožolti avstrijski in čim

Iz Bele Krajine: Grad Krupa pri Gradacu. (Fot. T. Kramer v Metliki.)

kor kravi sedlo. Toda v Berlinu se je pojavila končno pametna moda. Prišla je iz Anglije, in Berlinčanke so zanjo navdušene, a tudi moškim je všeč. To je namreč moda: hoditi po promenadi, po parkih in drevoredih odkrite glave. Dame, stare gospe, dekleta in deklič, vse hodi brez klobuka. Ženske so izprevidale, da imajo oni moški prav, ki ne nosijo poleti nobenega slamnika na glavi. Če zahajajo ženske v najhujši zimi v gledališča in h koncertom razoglave ali kvečjemu s tenkim

manje slovenski deželni značaj. Saj vemo vsi, da se je zgradila ta železnica v prvi vrsti iz vojnih in političnih motivov in da je bilo na Bele Kranjce pri vsem tem le prav malo ozira. Bela Krajina je danes že bedna krajina, žalostna dežela, in ubogi narod je bežal že dolga desetletja v Severno Ameriko za kruhom, ki ga ni našel več na rodni grudi. Že davno so prosili Beli Kranjci za to železnico, že davno so

se borili slovenski poslanci za to progo; zdaj, ko je že malone prekasno, so jo zgradili vladni in vojaški krogi zase, a ne za ljudstvo, ki je dospelo medtem že na beraško palico. Lesene, s slamo krite hiše, skoraj le od prosenega kruha živeči narod, cele rodbine brez očetov in sinov kažejo o gospodarski politiki avstrijske vlade v Beli Krajini. Stoletja je bila ta deželica strašno torišče azijskih Turkov in kasneje nič manje divjih Uskokov, ki so morili in plenili po Beli Krajini. Za vse svoje strahotne žrtve je država Bele Kranjce pustila, da so propadli. Ta dobri, lepi, nadarjeni narod se je po krivdi brezbriznih avstrijskih vlad pogreznil v bedo in obup, saj je bil slovenski. Poslanca pl. Šuklje in Plantan šele sta pritisnila na poslednje vlade, da so se spomnile svojih neštetokrat pozabljenih obojov in šele na pritisk generalnega štaba se je dalo Beli Krajini to, kar ima že davno vsako nemško ali madjarsko gnezdo ali zakotje.

Bela Krajina nima herojske krasote Bohinja, nima romantične slikovitosti Gorenjske, nima nobenega jezera ne jame čudežnih kapnikov. Mestoma kaže povsem kraški značaj, a ponaša se tudi z logi, zelenimi hribci in pa z vinogradi, ki rode izvrstno vino. Bela Krajina je revna deželica zase, ki jo ločijo visoki Gorjanci od Dolenjske in reka Kulpa od sosednje Hrvatske, ki se zlivata brez meje druga v drugo. Doslej je bila odrezana od svetovnega prometa, zato pa je ohranila še mnogo pristno svojega, narodno nošo, lepe stare navade ter zanimiv, v izrazih bogat jezik, ki je nekak most med slovenščino in hrvaščino. Žal, da vplivata šola in prižnica na belokranjsčino, ki se umika vedno bolj pismeni slovenščini. Beli Kranjci čitajo časopise in knjige ter govorijo semtertja že dosti pismenije kakor drugod, kjer je prvotna krasna govorica še neizpremenjena. Tako je govorica v različnih farah različna in govore n. pr. v farah ob Kulpi dokaj drugače kakor ob Gorjancih in črnomaljskem okolišu. Žal, da se tudi stara narodna noša umika vpli-

slikoviti in čedni obleki svojih dedov vzlic vsem vplivom. Hrvatje in Srbi, Črnogorci, Bolgari, Slovaki in Čeli so na svoje pestre narodne noše ponosni, le Beli Kranjci se ji izneverja ter jo izdaja za neznajčno francosko modo. Škoda pa je še posebno v gmočnem oziru, saj je bila bela, le tu in tam skromno vezena (pregača, pas), domača volnena obleka primeroma zelo cenena. Konoplje in lan

in šaljevih) imajo ogromno. Vraž, praznih ver in narodnih običajev, ki segajo nedvomno v staro davnino, pa se je olirnilo med njimi več kot marsikje.

Zlasti zanimiv je n. pr. »Zeleni Juri«. Ta starodavni običaj izvira še iz poganjskih časov. V Adlešičih, Tribučah in na Vinici vodijo Zelenega Jurja še dandanes. Popoldne pred Jurijevem vzame več, navadno dvojce do čvetero, dečkov malega

Kolodvor Metlika. (Fot. Tomo Kramer.)

pridelujejo Beli Kranjci doma in predivo je domač pridelek. Predejo in tko doma, torej jih stane obleka le nekaj dni dela pozimi. Belo obleko je bilo treba večkrat prati, kar je bilo telesu le zdravejše, saj je čistost sama že pol zdravja. Poleti pa je bela obleka hladna, kar je bilo za Belo Krajino tem ugodnejše, ker vlada ondi huda vročina.

S prejo in tkanjem so imele Bele Kranjce pozimi koristno delo in pošteno zabavo; na skupnem prelu so si pripovedovale belokranjske narodne popevke, velezanimive po vsebini in jeziku, ki pa

dečka, starega kakih 10—12 let in ga ovije vsega v zelenje. To zelenje je največkrat bukovno in povezano s srobotom. Potem ga vodijo od hiše do hiše, prepevajo pesem:

Próšel je próšel pisani vuzem,
dóšel je dóšel zeleni Juraj
na zelenem konju
po zelenem polju i. t. d.

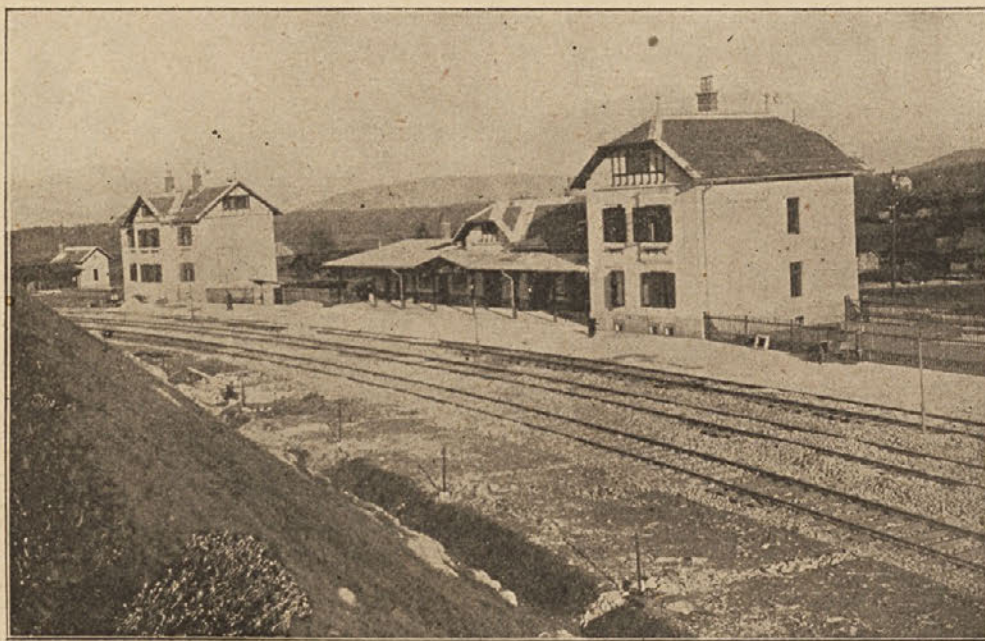
Povsod dobe mali pevci kak dar, jajca ali novce. Pri tem igra navadno eden tudi na muziko (orgljice ali diple).

Tudi Ivanje (kres) praznujejo s starim običajem in lepimi pesmimi, takisto sveti večer, božič (koledje) i. dr. O Belem Kranjcu se lahko reče, da govori v pregovorih, ker ima za vsako priliko primeren rek ali pregovor, ter da ga spremlja pesem od rojstva do groba.

Zanimivo je, da so Bojanci in Marindolci edini pravoslavni verniki na vsem Kranjskem. Vas Bojanci spada v občino Adlešiče. Žumberčani nad Metliko žive v ozemlju, ki ga zovejo Žumberak, ki ne pripada ne Kranjski ne Hrvatski; po veri so Žumberčani ali Vlahi grško katoliške vere. Bojanci in Marindolci so podobni starovercem v Stojdragi, o katerih smo poročali v 20. šteč. Sloven. Ilustr. Tednika; so pravoslavni s slovanskim bogoslužjem in s hrvatsko čutečimi popi. Dasi so bosanski doseljenci, torej Hrvatje, streme za zvezo s Kranjsko, ker jim je avstrijska uprava ljubša od ogrsko-madjarske. Mi pa vemo, da je vseeno, ali stojiš na dežju ali pod kapom. Trgovsko središče Bele Krajine je vendale — hrvatski Karlovec, kamor stremlje vse.

Skoraj izmrla je med Belimi Kranjci lepa stara noša in zamrlo je tudi že nekdanje krasno narodno petje. Skrb, beda, siromaštvo ubijajo tudi narodno poezijo. Pevata le še slavec in kos, najljubši ptici tužnih Belih Kranjcev v spomladni dobi.

Ko pa so dne 25. t. m. vihrale po tej slovenski zemlji zastave (»žele se le črnožolte in belordeče!«) ter so pokali to-

Kolodvor Črnomelj. (Fot. Tomo Kramer.)

vu moderne, tovarniške obleke. Ohranila se je vsaj pri starejših ljudeh še v župnijah ob Kulpi, ki meje na Hrvatsko, a tudi ondi bolj pri ženskah. Moški so jo skoraj že vsi opustili, kar je zelo obžalovati. Belokranjska noša je bila zanimiva in lepa posebnost, s kakršno bi se vsak narod ponašal. Škoda je, da ni Slovenec v svoji noši toli konservativen, kakor je Hrvat, Vlah in Žumberčan, ki so ostali zvesti

jih poznajo danes skoraj le še stare ženi-ce. Zbral in izdal je velezanimivo narodno blago l. 1906. in 1909. vsaj iz Adlešič župnik Ivan Šašel v dveh zvezkih, kar je resnična zasluga.

Iz Šašljeve zbirke vidiš, kako bujno je cvela med Belimi Kranjci včasih narodna poezija: epičnih in lirčnih (erotičnih, kolednic, božičnih, kresnic, zdravic, posmrtnic, pobožnih, moralnih, vojaških

piči, tedaj je povedal in pokazal vrli belokranjski narod glasno in razločno:

To zemljo smo si sami rešili izpod oblasti Turkov in Uskokov, sami smo jo napojili s svojim znojem in s svojimi solzami. — **zato tudi ostane naša, slovenska!**

Čudni pogrebi v Veracruzu. Kmalu potem, ko so Američanje zasedli mehikansko mesto Veracruz, so častniki zapazili, da prihajajo iz okolice pogrebni izprevodi na veracruško pokopališče. Dasi v okolici ni nikakšne epidemije, je bilo pogrebov izredno mnogo. To je bilo Američanom sumljivo. Dali so pokopališče z vojaštvom zastražiti, odprli so rakve in našli puške in patrone. Ustaši so hoteli ponoči meščane oborožiti, da bi naskočili američansko posadko. To pa se jim je izjalovilo.

Slovenski izletniki v Opatiji. Iz Opatije nam poročajo: V torek, 19. maja t. l. je priplul parnik »Daniel Erno« s 500 slovenskimi izletniki ob 12½ opoldne v Opatijo. Parnik, kakor tudi izletniki so imeli znake Flottenvereina, za to sprejem v Opatiji ni bil tak, kakoršen bi bil, če bi se izletniki dali spoznati po zunanosti, da so dobri Slovenci. Na srečo pa so zvedele v zadnjem času poedine osebe, da pod flottenvereinsko zastavo bijejo vendarle slovenska srca, zato se je moglo naše rojake vsaj skromno pozdraviti. V imenu občine je izročil pozdrav vodji izleta, trgovcu Iv. Mathianu opatijski župan, a iz-

Teta v belokranjski svatbi. (Iz Šašljevih »Bisernic«.)

skem jeziku, pozdravil. Hiša se je tresla od gromovitih »živio« klicev, a tudi vojaška godba je igrala same slovanske komade. Težko je bilo slovo po tako kratkem bivanju v krasni naši Opatiji, a bilo je pač tako urejeno, da se izletnikom sploh ni pustilo Opatije ogledati. Tako naš

cev v odgovor na nemškonacionalni shod v Sinčivasi. Tabora se je udeležilo okoli 4000 oseb, sami koroški Slovenci ter nekaj deputacij iz Štajerske in Gorenjske. Slovenski kmetje, fantje in dekleta so se pripeljali iz oddaljenih krajev na voze in celo iz Tinj je dospela na vozu četa slovenskih mladeničev. Shodu je predsedoval odvetnik dr. Janko Brejc, nato so govorili poslanec Fr. Grafenauer, poslanec M. Brenčič, poslanec Pišek in še razni drugi ljudski govorniki. Narod je bil navdušen. Tako se je dokazalo Nemcem in nemški vladi, da koroški Slovenci še prav krepko živijo, da se zavedajo svojih državljanskih in narodnih pravic ter da se zatreti niti z vladno pomočjo ne dajo. Obenem pa so Korošci na primeren način proslavili spomin 500letnice ustoličenja zadnjega svojega vojvode.

Naročnikom S. I. T. pošiljamo na ogled I. knjigo naše knjižnice R. Murnika »Lovske bajke in povesti«. Kdor knjigo dobi, naj po priloženi položnici takoj pošlje naročnino za knjižnico, ki se naj plača ali vsa (8 K) naenkrat ali v dveh obrokih po 4 K ali v štirih zaporednih mesečnih obrokih po 2 K. Prvi obrok se mora plačati takoj. II.—V. knjige dopošljemo takoj, ko izidejo.

Pet elegantno vezanih knjig za samo 8 K, ki se lahko plačajo tudi v obrokih! Naročite se na knjižnico Slov. Iustr. Tednika!

Kdor pa mu na ogled poslane knjige ne mara, naj jo vrne v istem ovitku, kakor jo je sprejel. Zapiše naj na ovoj: »Se ne sprejme« in jo odda nazaj pošti. Napačno pa je, če se knjiga povije v drug ovoj in vrne, ker tedaj ne vemo, kdo je knjigo vrnil in bomo dotičnika tirjali kljub temu, da jo je vrnil.

Prebranih in umazanih knjig ne sprejemamo nazaj.

Slovenci, podpirajte kulturno podjetje, ki bo imelo za razvoj slovenske književnosti velik pomen! Naročite se na Knjižnico S. I. T., ki bo nudila za mal denar dobre knjige!

Razne vesti.

Beda španskega romanopisca. Benito Perez Galdos je dosegel 74. leto. Njegovi zgodovinski romani in drame spadajo med najboljša dela španske književnosti, a na starost trpi bedo. Zdaj so začeli za tega slavnega, a ubogega moža nabirati denar, da bi starček imel vsaj poslednja leta svojega življenja brezskrbna. V Španiji stopajo borilci z biki že s 30. leti v pokoj, ker so si prislužili

Zeleni Juri, narodni običaj v Beli krajini na večer pred Jurjevim. Spremljevalci piskajo na diplo in pojo. (Iz Šašljevih »Bisernic«.)

letnike je pozdravil v imenu naših bratov Hrvatov, a posebej še v imenu tu bivajočih rojakov g. Tone Vahtar, predsednik tukajšnjega »Slovenskega društva« po priliki tako-le: Slavna gospoda, dragi rojaki! V imenu gospodarjev te krasne obali naših bratov Hrvatov, a posebno še v imenu tu bivajočih vaših rojakov vas pozdravljam. Pozdravlja vas tudi na miren in svečan način to mirno naše morje, ki vas je sprejelo in vas bode čuvalo vsake nesreče, kakor njega gospodarje; pozdravlja vas od leve naša ponosna Učka gora, od tam doli pa slavni Velebit, katerima se v tem smislu pridružuje vse ostalo naše jugoslovansko gorovje in vam po meni kliče: Dobro došli! Oprostite, da vam kakor »braći«, kakor rojakom nismo priredili sprejema, ki ob drugi priložnosti gotovo ne bi izostal. Navžijte se tega našega, zdravega in še nepokvarjenega zraka, potujite srečno, a ko pridete domov, povejte, da ste se vozili in hodili po **svojem slovanskem morju!** Gromoviti »živio« je zaoril po teh besedah, in izletniki so šli k obedu v hišo, ki je kaj podobna našemu »Casinu«, kjer jih je isti govornik še enkrat v zbranih besedah, seveda v sloven-

poročevalec. Mi vemo, da je bil ves izlet ponesrečeno dirkanje, ki je ostalo za slovansko zavest izletnikov brez koristi.

Koroški tabor. V Šmihelu nad Pliberkom se je vršil v nedeljo, dne 17 t. m. ogromen ljudski tabor koroških Sloven-

Narodna noša Bojančanov, pravoslavnih vernikov v Beli krajini. (Po Šašljevih »Bisernicah«.)

milijone; Galdos pa je napisal celo vrsto velikih in dobrih romanov, a mora na starost trpeti bedo. Pesnik je bil zaslužil s svojimi spisi stotisoče, a oderuhi in nesrečne špekulacije so ga pripravile ob vse. Pesniška lehkovernost in lehkomišelnost sta ga spravili na beraško palico. Kralj je daroval za zbirko 10.000, bivši minister Romanones pa 5000 peset. Razna mesta so darovala male zneske, le plemstvo in klerus se odlikujeta z umazano skopostjo.

Rojstvo ljudi v številkah. Na svetu je preko milijarde in 500 milijonov ljudi. Vsako leto jih umrje povprečno 33.033.333. Ljudje govore 3065 jezikov ter imajo nad tisoč različnih ver. Število moških je skoraj enako številu žensk. Ena četrtnina ljudi umrje pred 15 letom. Na 1000 oseb doseže samo ena starost 100 let, šest od sto pa 75 let. Če umrje na leto 33.033.333 oseb, jih umrje na dan 97.874, v eni uri 60 in po ena oseba vsako sekundo.

Plagijatstvo na Francoskem. Ne samo, kdor izdaja tuje spise za svoje, kdor pokrade cele strani besedila iz kake knjige, in jih potem proglasi za delo svoje glave, ni samo oni plagijator. Prve pariške krojaške tvrdke so pod načelstvom »krojaškega kralja« Poireta začele hudo gonjo proti vsem onim krojačem, šiviljam in zasebnim osebam, ki brez dovoljenja delajo obleke po modelih ali vzorcih, katere so drugi »skomponirali«. Pariški krojači so »ustvarjajoči umetniki« in ne puste, da bi kdo posnemal njihove umetniške izdelke. Nedavno se je vršila hišna preiskava pri mnogih krojačih-plagijatorjih, in policija je zaplenila mnogo načrtov plagiranih modelov. Ta obrambna akcija se bo sedaj razširila po vsej Francoski in v inozemstvu, kjer so francoski konzulati. Pariški krojači-umetniki ne dovoljujejo krasti svojih idej, in oblast jih pri tem podpira.

Sugestija šolskih otrok. Ravnateljica ljudske šole pri Raveni v Italiji pripoveduje: V premoru so se otroci igrali skrivalnico. Neki otrok se je skrival za vrata razreda in zaslišal v praznem razredu silen ropot. Radoveden je pogledal skozi ključalnico in takoj nato ves prestrašen pritekel k tovarišem pripovedovat, da je videl na učiteljskem stolu okostje s črnim plaščem. Okostnjak

Predica iz Adlešič (iz dunajskega izprevida).

Viničan (iz Šašljčevih „Bisernic“).

po kateheta. Temu se je posrečilo peljati otroke na prostore. »Zdaj pa pojdite zopet ven, pogledjte skozi ključalnico in se prepričajte, da se vam ni treba ničesar bati,« je dejal katehet. Otroci so tako storili, a v največje strmenje učiteljsko in katehetovo so izjavili vsi blede in trepetajoči, da sedi okostnjak zopet s črnim plaščem na stolu. In kar je značilno: vsi so popisovali okostnjaka popolnoma enako, da sta oba učitelja dokazovala, da ni na stolu nikogar. Zdravnik je konstatiral občno sugestijo, ki je pri otrokih zelo redka. Krivi so takih slučajev bedaki, ki strašijo otroke z vragi, duhovi in okostnjaki. Otroška fantazija je sila bujna in česar si otrok domišlja, tega ga je le težko osvoboditi. Pametnih pravljic za otroke je malo, a krvoločnih in strašljivih le preveč.

Koliko vrst živali je na svetu. Berlinski učenjak naravoslovec Möbius trdi, da je na zemlji 415.000 različnih živali, med temi okoli 33.500 sesalcev, tičev, reptilij, amfibij in rib. Največ vrst je hroščev, ki jih je baje okoli 120.000 vrst. Tičev je okoli 13.000 različnih vrst. Leteče živali so torej najbolj razširjene, ker se najlažje skrivajo in najbolj premikajo. Čim večja in težja je žival, tem hitreje izginja.

Škandalozni rodbinski prepiri. Skladatelj Riharda Wagnerja šteje ves nemški narod z vso upravičenostjo med prve velikane in med najznamenitejše moške minolega stoletja. Nemci se ponašajo z Wagnerjem in ga imajo za nekakega polboga. In v resnici so glasbena dela Wagnerja gigantska, doslej nedosegljiva. Vedno in povsod je veljala originalna in izvirna Wagnerjeva glasba za pristno nemško, ki veje iz njih pravi nemški umetniški duh. Sedaj pa je nastal v rodbini Wagnerjevi sramoten prepir, ki je strašno kompromitiral vso to veleodlično rodbino. Prišle so na dan stvari, ki vzbujajo prav upravičene dvome, ali je od vsega sveta občudovana ženjalnost Riharda Wagnerja sploh res sad in izraz nemškega duha. Rodbina Wagnerjeva daje v Bayreuthu, kjer se vsako leto najpopolneje uprizarjajo Wagnerjeve opere, takoimenovani Wagnerjev »Opernring«. Bayreuth je za glasbo ljubeče ljudi nekaka Meka, prava umetniška »božja pot«. Seveda nosi to podjetje krasne dohodke. Vrhovno vodstvo ima gospa Kosima Wagnerjeva, vdova pokojnega skladatelja R. Wagnerja. Pomagajo jej pri tem njen sin, Siegfried Wagner ter njen zet, Beidler, ki je oženjen z njeno hčerjo Izoldo. Med Siegfriedom Wagnerjem in Beidlerjem pa so

nastali prepiri umetniškega značaja. Pomagale so tudi ženske in tako se je razvil iz teh nasprotij škandalozen razkol, ki brizga gnojnico na vse strani in je sramoten ter poniževalen tudi za ves nemški narod. Kozima Wagnerjeva se je postavila v tem prepiru na stran svojega sina Siegfrieda in je zapodila hčer Izoldo in zeta iz hiše. Pa ne samo to: Siegfried Wagner in njegova mati sta poizkušala pripraviti sestro oziroma hčer Izoldo ob bogati delež dohodkov iz očetovih oper. Siegfried je spravil v svet trditve, da Izolda sploh ni Wagnerjeva hči, nego je potomka Kozime in njenega prvega moža pl. Bülowa, žida, muzika. In lastna mati je naročila svoji hčeri, naj dožene stvar, če hoče, pred sodiščem. Pred sodiščem se je dognalo sledeče: Ko je moral Wagner bežati z Bavarskega, je izginila z njim tudi Kozima, prava hči Lisztova, ki je ušla svojemu možu Bülovu. Eno leto po tem begu je povila Kozima hčerko Izoldo. Pozneje je dobila Izolda še bratca Siegfrieda. Ločitev Kozime od Bülowa se je izvršila šele po rojstvu teh dveh otrok in še dosti pozneje sta se Rihard Wagner in Kozima poročila. Resnica je torej, da je bila Izolda rojena, ko je bila njena mati še žena Bülowa; vendar pa je živela takrat že eno leto v Švici z Rihardom Wagnerjem. Prav tako pa je bil tudi Siegfried rojen, ko je bila Kozima še poročena z Bülovom in 14 mesecev prej, preden sta se Wagner in Kozima poročila. Kar velja torej za Izoldo, bi moralo veljati tudi za Siegfrieda. Vkljub temu pa hoče biti Siegfried Wagnerjev sin, medtem ko trdi o sestri Izoldi, da je hči Bülowa. Vršile so se pred bayreuthskim sodiščem dolge obravnave, ki pa še niso končane. Udova Kozima Wagnerjeva, sila ošabna ženska, mora v svoji visoki starosti razkrivati pred sodniki nečedne tajnosti iz svojega ljubezenskega življenja, ki jej vsekakor niso v čast ter mečejo čudno luč na toli hvalisano in opevano nemško nramnost in nemško poštenost. Vse za denar! Čast, umetnost, pieteta, vse je le humbug tem — Wagnerjevim hijenam.

Odkod imamo krompir. Vobče se misli, da je prinesel v Evropo krompir angleški pomorščak Francis Drake. Postavili so mu l. 1853. celo

Belokranjski črednik, ki pase čredo vse vasi.

spomenik. Drake pa je prinesel le batato, ki jo jedo v Zah. Indiji, ki pa v Angliji ni uspevala in je naglo izginila. Krompir so takrat v nekaterih krajih Evrope že poznali. Vendar je bil resnično Anglež tisti, ki je prinesel ta najvažnejši sad v Evropo. To je bil sir Walter Raleigh (1552—1618). On je prvi zasadil krompir na Angleškem leta 1584. Tudi kraljica Elizabeta je

Belokranjski ženin in nevesta (iz dunajskega izprevida). — Po „Bisernicah“.

je kazal nanj s svojimi koščenimi prsti. Nekateri pogumni šolarji so šli vendarle gledat tudi skozi ključalnico in glej, tudi oni so videli črnega okostnjaka. Med otroci je nastala panika. Prihitela je učiteljica in da bi otroke pomirila, je odprla razredna vrata. Razred je bil prazen in na njenem stolu ni bilo prav ničesar. Toda razburjeni otroci se niso upali v razred, zato je poslala

Razširjajte povsod „SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK“ in pridobivate mu novih naročnikov! Zadržite ga po vseh gostilnah, hotelih, kavarnah, brivnicah in družtvih!

hotela jesti krompir, ker ga je vse toli hvalilo. Toda dvorni kuhar je skuhal kroglasto seme, — gomolje, t. j. krompirjev sad, ki je v zemlji, je vrget proč. Kraljica je baje zbolela in zato prepovedala jesti krompir. Dolgo časa je bilo treba, da se je kuharjeva zmotila popravila. A krompir so imeli tudi že v Španiji, odkoder se je razširil po južni Evropi. V Nemčiji so ga začeli saditi početkom 17. veka. Jedli so ga sprva le bogataši. Friederik Veliki je prisilil kmete, da so ga sadili in jedli, dasi ga niso marali.

Izdajalec — Essad Toptani. Dnevnik so poročali te dni, da je albanski vojni minister general Essad uprizoril celo ustajo albanskih kmetov proti princu Viljemu Wiedu, albanskemu »kralju«. Uporniki so prišli iz okolice Tirane, kjer ima Essad velika posestva in silen vpliv. Upornike je Essad oborožil s puškami in topovi, ki jih je dal odpeljati iz Skadra v Tirano. Le še 12 km daleč so bili uporniki od Drača, kjer živi vladar. Essad je imel v Draču lastno telesno stražo, ki je bila močno oborožena. Ko je vladar Viljem začel slutiti, da mu je vojni minister Essad smrtno opasen, je zahteval, da odpusti in razoroži telesno stražo. Essad pa se mu je uprl in je prvi ustrelil na vladarjevo poslopje. Nizozemski orožniki so nato s puškami in topovi streljali na vojno ministrstvo, premagali Essada, ga aretirali

Slovenski tabor na Koroškem: Šmihel pri Pliberku.

vladarja Viljema, dasi mu je bil dvakratni minister, vreči s prestola in ga morda še umoriti. Da je Essad tip albanskega razbojnika, to so dokazovali vsi slovanski politiki in listi. A plemeniti modrijan grof Berchtold je vzlic temu Essada častil in slavil! Ali se odpro vsaj zdaj Berchtoldove oči? Dvomimo, zakaj Berchtold je nepoboljšljiv

Slovenski tabor na Koroškem: Udeleženci na vozu iz Globasnice.

in odvedli na avstrijsko vojno ladjo. Essad paša, najslavnejši in najvplivnejši Albanec, je menda rojen izdajalec. Turški šultan ga je imenoval generalom, a Essad ga je l. 1909 izdal, se mu uprl in pomagal sultana odstaviti. V Skadru je Essad izdal svojega poveljnika Hasana Rizo pašo in ga je dal ponoči na cesti umoriti. Nato je Essad izdal še svojo domovino in se je udal brez boja Črnogorcem. Potem je hotel postati kralj Albanec; a ko je Evropa, pravzaprav pa naš famozni grof Berchtold v družbi Lahov, posadil na albanski prestol neznanega nemškega prinčka Wiedskega Viljema, moža brez zaslug in imena, je postal neznača i in zločinski Essad albanski vojni minister in minister notranjih državnih poslov. Berchtoldovi časopisi so takrat peli slavo in glorio velikemu junaku Essadu. Da, povabili so ga celo na cesarski Dunaj, plačali so mu vožnjo tja in sem ter ga krmili in čistili na avstrijske stroške. Naši sila modri vladni krogi so vlačili Essada pašo po Dunaju kakor genialnega moža slavne zgodovine ter so ga kazali navdušenim, a dosledno smešnim Dunajčanom kakor svetovno čudo. Peljali so ga na Schmelzo ter mu ondi predstavili naše vojake, ki so morali pred tem albanskim veljakom eksercirati in paradirati, kakor bi bil kak kralj. Seveda so se dali naši gospodje generali z generalom Essadom večkrat tudi fotografirati, zakaj v svoji zmoti so smatrali za veliko čast, da smejo biti fotografirani skupaj z junaškim Hasanovim morilcem in sultanovim izdajalcem. A vse to je bilo Berchtoldu in našim vелеmodrim ministrom še premalo časti za presvetlega velmoža Essada. Peljali so ga v avdijenco k našemu cesarju ter mu izposlovali veliki križ reda Franca Jožefa! Bilo je to letos meseca februarja! Danes pa je Essad razkrinkan kot veleizdajalec, ki je hotel albanskega

»idealista« na škodo in blamažo vse naše Avstrije. Nam je le žal, da ne sedi na albanskem prestolu grof Berchtold, ker tja spada le on s svojo urnebesno modrostjo. To bi bilo zdaj tem lažje, ker je moral mbret Viljem s svojo obitelji itak pobegniti iz Drača na laško bojno ladjo. Dvomljivo je, ali se še kdaj povrne na albanski prestol. Ljubosumnosti med našo državo in Italijo se množe in poostruje zaradi Albanije. Bodočnost je torej za to umetno državo zelo temna.

Slovenski tabor na Koroškem: Vogerčani z dvema vozoma.

Osijski Hrvatje — Slovencem. Iz Osijeka smo prejeli pismo, iz katerega posnemamo: »...Kar smo videli in doživeli v Ljubljani, nam ostane v spominu, dokler živimo. Ljubljana je odlej za nas drugi Zagreb, a Slovenci nam najbližji bratje. Plemenita njihova duša in srce sta nam dragocena biserja in zagotavljamo Vas, da hočemo vselej delovati za čim iskrenjšo vzajemnost med brati Slovenci in Hrvati. Kar se tiče Vaših zavodov, morete nanje vselej gledati s ponosom. Videli smo dunajski pedagogij, ali Vaša učiteljska šola ji je v vsakem pogledu ravna. Njen šolski vrt in risarska šola (zlasti kombinacije narodnih motivov) je daleč nad osiješko in zagrebško učiteljsko šolo. Pa tudi Vaša mladina — temperamentna, vedrega čela in odprte duše ter iskrenega srca, dokazuje, da imajo Slovenci lepo sedanost, a še lepšo bodočnost. Prosim, ostanite taki tudi v bodoče — uspeh ne izostane. Gospodom urednikom dnevnikov in tednikov, ki so nas počastili z lepimi besedami, pristrčni pozdrav od nas vseh! Hvala jim! ...« Obžalujemo, da so bili Hrvatje iz Osijeka med nami le par ur. Nadejamo se, da se prihodnje leto zopet vidimo za dalje časa. Do svidenja!

EMIL GABORIO:

13. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

»Ne. Hotel sem ga odsloviti; on pa je izvlekel zavoj pisem in me poprosil, naj jih prečitam, preden bom sodil.«

»V ogenj bi jih bil zagnal! Oh, da sem bil jaz doma, jih ne bi bilo več!«

»Albert je pogledal očeta molče in resnobno. Nato je dejal: »Tudi če bi mi bila prišla ta misel v glavo, je ne bi bil mogel izvesti... Vzel sem torej pisma in sem jih čital.«

»In potem?«

»Potem sem jih vrnil mlademu možu in prosil za osem dni odloga, da morem premisliti vso reč! Ti pa bodi zdaj tako dober in povej mi, ali se je podtaknjenje res izvršilo.«

»Seveda,« je siknil grof. »Saj si čital pisma.«

Mladi grof je pokimal parkrat. »Mislil sem si! Seveda, vsa pisma, ki sem jih čital, govore jasno o tvojih namenih in razlagajo načrt do najmanjše podrobnosti. O tem, ali se je načrt zares izvedel, pa ni nikjer besede ali dokaza.«

Razširjajte povsod „SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK“ in pridobivajte mu novih naročnikov! Zahtevajte ga po vseh gostilnah, hotelih, kavarnah, brivnicah in društvih!

Začudeno je pogledal grof svojega sina. Pomnil je dobro, da je izražal Valeriji v svojih pismih ponovno svojo radost, da se je načrt posrečil, in svojo hvaležnost, ker je privolila vanj.

»Gotovo nisi čital do konca, ali pa nisi dobil vseh pisem v pregled.«

Grof je molčal in premišljal. Nato je prašal Alberta, ali je že preudaril, kaj je zdaj storiti.

»Dolžnost mi je začrtana jasno,« je odgovoril mladi grof. »Umakniti se moram tvojemu zakonitemu sinu.«

Zaman mu je poizkušal stari grof iz-

v vsej tej reči in ker ga grof ni vzgojil tako, da bi mu bilo lahko služiti samemu svoj kruh. Ako pa se brani storiti to, potem se mora pač lotiti borbe za obstanek na svojo lastno pest.

Zdaj ga je prijel grof za najobčutnejše mesto. Albert pa je odgovoril, da se je že pomenil s svojo nevesto, ki se strinja z njim v vseh pogledih in mu hoče ostati zvesta, naj se obrne stvar kakorkoli.

Naposled je vzkliknil grof v svojem obupu: »In ta človek trdi, da je moj sin! Nikdar, nikoli! Kakšna kri pa se pretaka po tvojih žilah? To ve povedati samo tvoja vredna mati, ako sploh sama ve!«

Albert je planil preteče kvišku. »Pazi na svoje besede! Moja mati je — to mi zadošča, in v pričo mene je ne bo žalil nihče brez kazni!«

Besen od jeze je skočil grof s svojega stola. Zdelo se je, da plane zdajpazdaj nad sina. Toda premagal se je mahoma, in njegov pogled, ki je motril Alberta izprva še srdito, je postal pomalem mirnejši in milejši. Nazadnje pa je dejal:

»Preden te pustim od sebe, ti moram povedati, kar mislim. Albert! Vreden si, da bi podedoval veliko ime. Srditi se moram nate, a ne morem ti odreči svojega spoštovanja. Daj mi roko, Albert, poštenjak si.«

Nikoli ni združilo lepše trenutje teh dveh mož, ki sta si stala nasproti pol živ-

Rupercvrh ob Belokranjski železnici. (Fot. T. Kramer.)

»Vsa. In misliš si lahko, da sem jih čital z največjo pozornostjo. Poslednje pismo je naznanjalo gospe Žerdijevi samo prihod do jilje Klavdine Leruževe, ki je imela zameniti otroka.«

»Torej ni nobenega pravega dokaza, je zamrmral grof.

Jezilo ga je zdaj, da je odgovoril takoj tako odločno. Albert še niti ni verjel docela; ali je bil neroden! Gotovo je bila Valerija uničila najnevarnejša pisma. Toda zakaj je spravila potem ostala, in kako so prišla v druge roke? Morda je celo umrla. Ta misel je pretresla ošabnega, trdega moža. Ves srd, ki ga je kuhal nekoč nad to žensko, je izginil, in spomnil se je mahoma, da ni bil več srečen, odkar jo je zapustil. Oči mu je zagrnila mokrota in komaj se je premagal, da ni vzdihnil.

Albert je pogledal očeta začudeno. Nikoli prej ga ni videl tako mehkega, tako presunjenega. Toda že se je vrnila staremu gospodu njegova ponovna nedostopnost. Prašal je mirno:

»Nisi mi še povedal, odkod in od koga je prišel k tebi nesrečni odposlanec.«

»Prišel je v svoji lastni zadevi, češ, da je ne more zaupati tretjemu. Bil je on, čegar mesto sem zavzemal doslej — tvoj zakoniti sin, Noel Žerdí.«

biti to namero z dobrim in zlim. Ponavljal mu je, da ni nikakih pravih dokazov in da lahko zamašita onemu usta s pretnjami ali pa z denarjem in s podporo v kakih častihlepih namenih. Moralni vidik da ni enak za vse sloje človeške družbe in tudi imena Komarenskih da ne gre omadeževati s škandalom. Vsem tem

Slovenske izletnice in izletniki na krovu ladje v Opatiji.

razlogom je ugovarjal sin s stališča pravice, poštenosti in pameti. Naglašal je vedno iznova, da se morata bati, dokler živi vdova Leruževa, sodnijskega škandala v največjem slogu, ki bi oblatil ime Komarenskih za vse prihodnje čase. In ne glede na to — on ne mara uživati imetja, ki ni njegovo. Grof ga je prašal porogljivo, s čim da se hoče potem pre-

ljenja v trdi, mrzli etiketi. Tiho je rekel grof nato:

»Pusti me zdaj samega, sin. Jutri se pomeniva dalje. Samo daj mi, da premislim.«

Srečo je zrl za mladim možem, ko je odhajal.

»Kako naj prenesem ločitev od nje, ki sem zidal nanj vso svojo nado. In kakšen bo oni drugi?«

Albert pa je stal dolgo časa ob odprtem oknu svoje sobe, ki je gledala na vrt. Hladni nočni zrak ga je oblival. V jasni mesečini je ležal pred njim krasni vrt, čigar temni drevesni vrhovi so se širili tja na ono stran do hiš kakor zelena ravan. Po gospodarskih prostorih je bilo še svetlo. Sluge so hodili semtertja, tepali so konji v hlevih, konjarji so porivali v remizo voz, ki je stal vedno pripravljen, kadar je bil grof doma.

Pred očmi mladega moža se je razgrinjala slika sijajnega dosedanjega življenja. Zavzdihnil je globoko. »Ali moram res izgubiti vse to? Že sam zase ne morem misliti na ta prelom drugače kakor z žalostjo in grenkobo. In šele, če se spomin Klare!«

V zvoniku pri Sv. Klotildi je udarilo polnoči. Zgrozilo ga je. Začutil je nočni hlad, zaprl okno, sedel h kaminu in podregal v ogenj. Da bi se raztresel nekoliko, je vzel časopis. Bila je številka, ki je poročala o umoru vdove Leruževe. Toda njemu so plesale vrstice pred očmi. Prečitati ni mogel niti enega stavka.

Slovenske izletnice in izletniki pred vilo Angiolino v parku v Opatiji: v prvi vrsti ravatelj, zdravnik dr. Šavnik in aranžerji.

»Da, da, saj res, Noel mu je bilo ime! Ali ti je pravil kaj o svoji — o tvoji — materi?«

»Komaj da jo je omenil. Rekel je samo, da ne ve ona ničesar o njegovem koraku. Samo slučaj da mu je izdal skrivnost.«

življati; saj tega naj si ne domišlja nikar, da dobi še kaj od njega, ako bo ravnal zoper njegovo voljo. Toda sin je odgovoril povsem mirno, da je upal sicer, da mu on spričo svojega bogastva zagotovi življenje, ne le, ker je tudi njegov sin, marveč še posebno, ker je brez krivde

Sklenil je pisati Klari. Sedel je k mizi in začel:

»Ljubljena Klara!«

Dalje ni prišel. Preveč je bil razburjen in umorjen. Besede se mu niso hotele strniti v stavek.

Svitilo se je že, ko ga je premagala trudnost. Zaspal je na zofi, kamor je bil legel; objel ga je težak, nemiren sen.

Ob poldesetih zjutraj je skočil kvišku. Sluga je bil odprl vrata nastežaj in planil naglo v sobo. Tako zasopel je bil, da je komaj izpregovoril. »Gospod grof, gospod grof...!«

Albert ga je pogledal začudeno. A že je stal med vrati gospod, ki ga je označevala njegova obleka kot policijskega komisarja. Sledilo mu je več redarjev in star, majhen gospod v civilu. Policijski komisar je stopil k Albertu in vprašal: »Ali ste vi Gij Lujz Albert grof de Komaren?«

»Da, gospod.«

Komisar je iztegnil roko in proglasil predpisano formulo:

»Gospod grof Komaren, aretiram vas v imenu zakona.«

»Mene, gospod? Mene?«

Nesrečnež, ki so ga bili zbudili iz sna tako nenadoma, ni razumel, kaj se je zgodilo. Osuplo je gledal drugega za drugim.

»Tu je aretacijsko povelje.«

Mašinalno ga je pogledal Albert. Nato je vzkliknil z grozo:

»Klavdina umorjena?«

In dodal je tiho, a vendar tako, da so ga dobro slišali redarji, komisar in Tabaret:

»Izgubljen sem!«

Dočim mu je stavil komisar par vprašanj, so izvršili redarji pod Tabaretovim vodstvom natančno in skrbno preiskavo. Ukazano jim je bilo, ubogati vse naredbe tajnega policista. Vele jim je brskati po omarah in predalih, odpraviti pohoštvo in pretikati po kotih. Vzeli so s seboj cel kup

reči, vzlasti pa listine in obširno korespondenco mladega grofa. Posebno vrednost je pripisoval Tabaret nekaterim predmetom, ki so jih takoj protokolirali z natančnim opisom.

Prvič: v sprednji sobi, kjer visi obilica orožja, so našli za divanom zlomljen meč. Orožje ima neobičajen ročaj, kakršnih ni najti v trgovini. Okrašen je z grofovsko krono in z začetnicama: A. K. Meč je prelomljen čez sredo; nikjer ni bilo moči najti druge polovice. Ko so vprašali grofa Komarena, je izjavil, da ne ve, kam se je izgubil manjkajoči kos.

Drugič: v kabinetu, ki služi za garderobo, so dobili še vlažne hlače od črnega sukna, zamazane z blatom ali bolje, s prstjo. Na eni strani so odtiski zelenega mahu, kakršnega dobiš po zidovju. Raztrgane so na več krajih. Na kolenu je deset centimetrov dolga razpoka. Hlače niso visele na obešalniku, ležale so med dvema velikima kovčegoma za obleko; najbrže jih je bil skril tja njih lastnik.

Tretjič: v žepu tistih hlač so našli dvojico sivih rokavic. Dlan desne rokavice je kazala veliko, zelenkasto liso, kakor od trave ali mahu. Konci prstov in hrbta rokavic sta razpraskana in odrta.

Četrtič: dva para čevljev, eden je sicer osnažen in zlikan, ali vendar je ves

osušil; na koncu nosi sledove belkastega cestnega blata.

Petič: v veliki sobani, takozvani knjižnici, škatlja cigar z napisom »Trabukos«. In na kaminu — več ustnikov od jantarja in morske pene.

(Dalje prihodnjič.)

Steckenpferd-lilijinomlečno mleko

prej ko alej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. 157 Po 80 h povsod.

Našim čitateljem in naročnikom!

»Slov. Ilustr. Tednik« je in ostane nepolitičen in nestrankarski list, posvečen edino le pouku, zabavi in izobrazbi slovenskega naroda, pisan in urejevan v iskrenem narodnem slovenskem in slovanskem duhu. S tega tira nas ne spravlj nihče, pač pa bomo stremili kakor doslej, da list v tej smeri čedalje bolj izpopolnimo in ga dvigamo. Podpirajte nas, ostanite nam zvesti vsi dosedanj naročniki in pridobivajte še novih! S tem vršite zares slovensko narodno kulturno delo.

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčka, otroke in bolnike na bolečin.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 180 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poizkušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastoj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

V prijaznem kraju Notranjske, poleg župne cerkve, ob južni železnici prodaja se iz proste roke zaradi bolezni

trgovina s hišo in posestvom

pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe na upravnishvo tega lista. (308)

Pridnega učenca za sedlarsko obrt

sprejme I. Kralj, sedlar, Železniki na Gorenskem. 310

150.000 ur!

Vsled balkanske vojne sem primoran prodati 150.000 komadov imitiranih srebrnih ur. Anker-rem. kolesje teče na rubinih. Te ure so bile določene za Turčijo z imitirano zlato verižico, komad po slepi cenil K 3, dva komada K 5-80, 5 komadov K 14, 10 komadov K 27. Nihče naj torej ne zamudi prilike, da si nabavi te ure, ki se oddajajo v resnici napol zastoj. Naročite takoj, ker bo zaloga v najkrajšem času razprodana. 3 leta jamstvo. Razpošilja po povzetju 100

Centrala ur Podgorze

Postfach 10/130 (Avstr.)

Golša, napihnjen vrat

Kdor se je hoče hitro iznebiti, brez joda, brez medicin, z naravnim zdravilom, naj piše na Paracelsus, Sternberg, Moravsko. — Vprašanja 2 znamki. Sigurna pomoč tudi tam, kjer ni nič pomagalo. 109

Na debelo in drobno!

Tovarniška zaloga perila in izdelovalnica zavratnic

Engelbert Skušek

v Ljubljani, Dunajska cesta šteč. 7

se slavnemu občinstvu najuljudneje priporoča

:: Pismena naročila z obratno pošto. ::

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril

Svetovno priznana najboljša znamka, Komfort.

Slavnemu občinstvu se priporočam za obilen obisk

zaloga čevljev 'Komfort'

311 Josip Sima, Kongresni trg št. 6.

Solidno in najceneje blago.

!! Za birmo !!

Priporoča se tvrdka

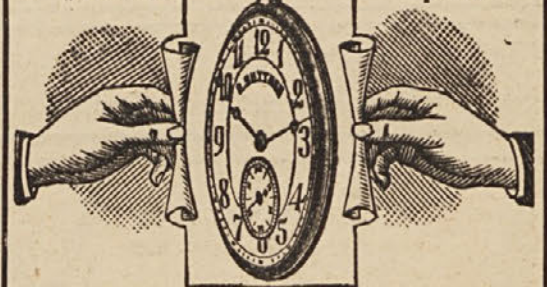
H. SUTTNER

Ljubljana 5, Mestni trg 25.

Nizke cene, solidna in dobra postrežba.

Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Nova tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles!

Pozor, cenjene dame in slavno občinstvo! Nakup

šivalnega stroja

je vprašanje sreče in zadovoljstva v hiši.

Zato se vljudno priporočam, naj se vsak obrne na mene. Škozi 6letno delovanje pri tvrdki Singer sem si pridobil veliko izkušnjo, tako da lahko danes priporočam le najboljše stroje, ki so Gritzner in Vester, za vsako obrt in domačo rabo, z najnovejšimi iznajdbami, imajo kroglični tek (Kugellager), pletejo moško perilo in nogavice in umetno vežejo ter šivajo poljubno, naprej in nazaj. Poduk je popolnoma brezplačen. V rabi jih je nad 3 in pol milijona. P. n. tovarnarje opozarjam na zastopstvo slovitih specialnih strojev Gutmann, Berlin in Mansfeld.

Josip Petelinc, Ljubljana, Križevniška ulica 7.

Naročite se na „Knjižnico Slov. Ilustrovanega Tednika“

Pet elegantno vezanih, po vsebini izbornih knjig za samo 8 kron, ki se lahko plačujejo tudi v obrokih.

Dobra zanimiva knjiga je najboljši prijatelj.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zaradi slik o Beli Krajini in novi železnici smo morali razne druge slike odložiti, tako n. pr.

iz Renč na Goriškem, g. Riedla iz Domžal, serijo slik iz Bitolja i. dr., ki jih priobčimo kasneje.

O slavnostni otvoritvi belokranjske železnice priobčimo v prihodnji številki še celo vrsto slik, pa če je to našim slepim nasprotnikom ljubo ali ne.

Popravek. Na str. 9. v poslednji (21.) številki popravi podpis: Glavni trg v Črnomlju (ne »v Metliki«!).

Čemu drago nakupovati pri tej draginji! Priporočljiva je tvrdka Engelbert Skušek v Ljubljani, Dunajska cesta 7, ker ima tako nizke cene, da si vsakdo veliko prihrani, ako svoje potrebščine pri njem kupuje. Glej inserat.

Zavarovalno poročilo življenjskega oddelka vzajemno zavarovalne banke »Slavije«. Iz letnega poročila za poslovno leto 1913 posnemamo, da je bilo poslovanje kljub denarni krizi, ki so jo občutili vsi sloji, in ki je nekako ravno lansko leto dosegla svoj vrhunec, ugodno in vpoštevajoč napete razmere na denarnem trgu naravnost zadovoljivo. V letu 1913 je bilo predloženih 8399 oglašil za 31.221.300 K. Zavarovanih kapitalov vsled smrti ali doživetja, rent in pokojnin je banka samo v letu 1913. izplačala K 3.857.040-64, a od svojega obstoja pa že K 57.842.286-26. Zavarovalnina je narasla letno na K 8.732.835-33, vse premoženje banke pa na K 68.323.491-03. S posebnim zadovoljstvom bode povdarjeno, da je dividendni fond narasel na K 1.233.193-23, kar daje članom poročstvo zato, da se bode dividenda zviševala od leta do leta. Od svojega obstoja izplačala je banka »Slavija« K 3.119.825-42 dividende. Gorenje številke jasno pričajo o stalnem razvoju in napredku banke »Slavije« ter o njeni vedno bolj prodirajoči priljubljenosti. Priporočamo p. n. občinstvu, da izkazuje svoje zaupanje banki »Slavije«.

viji tudi v prihodnje in to tem bolje, ker je vsega zaupanja vsled svojega kulantnega in vestnega poslovanja v resnici vredna. V vsakršnih zavarovalnih zadevah naj se vsakdo obrne v prvi vrsti le na ta slovenski zavod, ki svoje slovanstvo pri mnogih prilikah pokaže tudi z dejanji in ne samo s hvalisanjem. Z vsakršnimi pojasnili postreže dragevolje in brez obveznosti »Generalni zastop banke »Slavije« v Ljubljani.

Zobotehnični laboratorij vodi gospod Leopold Weiss, ki je bil več let nastavljen pri tvrdki O. Seydl kot prvi asistent in tehnik. Več pove današnji oglas.

Zastonj in poštnine prosto dobite velik bogato ilustriran cenik ur, verižic, prstanov itd. od tvrdke H. Suttner v Ljubljani 5. Pišite dopisnico in dobite ga takoj!

Cenjenemu občinstvu prijazno priporočamo novoustanovljeno tovarniško zalogo šivalnih strojev in koles, bivšega vodje tvrdke Singer. Več pove inserat.

Lepo se čita današnji oglas »Slovenske Straže«, s kojim se naročnikom turške srečke obetajo glavni dobitki po 400.000 in 200.000 zlatih frankov. Opozorjamo!

Ni skoro Slovenca, ki bi ne poznal stare domače tvrdke F. Čuden v Ljubljani. Le pri njej se kupi zanesljivo idočo ure, fine uhane, prstane itd. po zmernih cenah. Lastna tovarna ur v Švici. Zahtevajte cenik, ki se pošlje brezplačno.

Ali ste že poskusili naročiti pri meni vzorce in cenike raznovrstnega blaga? Če še niste, naročite takoj! Pošljem Vam brezplačno. Uverili se bode, da razpolagam s prvovrstnim blagom, trpežnim in cenim, kakor ga nikjer ne dobite pri tujih razpošiljalnicah. Posebno za birmo otrok bode rabili lepo in dobro blago; za botre in botre imam pa izvrstne stvari. Moj naslov: Prva slovenska spodnještajerska razpošiljalna trgovina I. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica štev. 5.

Krasno posestvo na prodaj!

Močno zidana hiša, 2 sobi, 2 kuhinji, velika klet, veliko dvorišče s sadnim drevjem, velika močno zidana delavnica, velik vrt, velika njiva, oddaljeno 5 minut od mesta Brežice. — Cesta na kolodvor. — Več pove **Fran Pinan, sodar, Sv. Lenart, pošta Brežice.** 301

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slovenskem Ilustrovanem Tedniku“.

Dober svet za bolnike

je največja dobrota. Taka izvrstna zdravstvena navodila, ki jih je preizkusilo že na tisoče bolnikov, prinaša 64 strani obsežajoča knjiga, v kateri najdejo najboljše zdravstvene nasvete, ki gotovo vedejo do popolnega ozdravljenja, vsi oni ki trpe na oslabelosti živcev, slabokrvnosti, onemoglosti, oslabelosti, ki nimajo spanja, na otežnosti, glavobolu in hrbtobolu, nervoznem srčnem bitju, nervoznem motenju v želodcu, črevih in mehurju, protinu, skrnlini, lishji, krču in mrtvoudnosti. 286

Zastonj in poštnine prosto pošlje to knjigo vsakomur, ki jo zahteva, posebej knjigo za moške in posebej za žene.

Das Elektro Vitalizer Ärztliche Institut, Budapest VI., Vörösmarty-u 45/105.

THE VERA

American Shoe

za gospode in dame

so že došli iz

Amerike.

Moderni, priležni, elegantni, ceni, trpežni.

Edina prodaja v trgovini s čevlji

Fran Szantner

v Ljubljani

Šelenburgova ul. 4.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Trade-mark registered.

Manufakturna trgovina

J. GROBELNIK

152

prej Franc Souvan sin

: LJUBLJANA :

Mestni trg 22
nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna

za moška
oblačila!!

Najboljši nakupni vir
modernega blaga
za ženske obleke
iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novosti
rut in šerp.

Bogata zaloga
vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platno kotenine in drugo belo blago.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

S svilo vezena bluza samo K 1.95

246

Čudo industrije v vezenju.
Jako fino modno blago z bogatim svilenim vezenjem. — Kompletno za eno blužo le K 1.95.

Krasno in lepo! Zadnja novost!

Nekaj sto tucatov teh krasnih lepih s svilo vezenih bluz in v ljubkih lepih barvah, kakor beli, krem, roza, svetlomodri, srednje modri, modni lila, rdeči, zeleni, drap, temnomodri, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki obstoječi barvi, smo nakupili pri neki švicarski opušeni tvornici za vezenje in ker smo nakupili te krasne bluze na debelo v veliki množini, jih moremo prodajati po tej čudovito nizki ceni. — Te bluze so vredne trikrat tega denarja. — Če vzame kdo najmanj tri komade, tudi po želji v različnih barvah, velja kos samo K 1.95. Če kdo vzame 6 komadov, jih dobi za le K 11.— in se mu priloži povrh napravnika iz čipk ali čipkast ovrtnik gratis.

Edina prodaja po povzetju pri:

M. SWOBODA, Dunaj,
III/2 Hießgasse 13/280.

V. Schramm, Celje
sodnijsko zapriseženi izvedenec

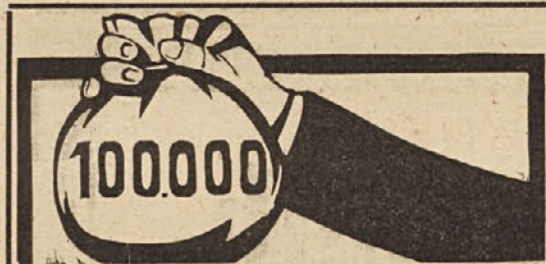
izdelovalec godal.

Najcenejši nakupni vir za godala in dele. Najfinejše koncertne strune. — Popravila točno in najcenejše. Kupuje in zamenjava stare gosli in čela. 295

V dobrem prometnem kraju brez konkurence želi sprejeti **izvežban kovaški mojster**

kovačnico v najem.

Nastopi lahko z več delavnimi močmi. — Več pove uredništvo „Slov. Ilustrovanega Tednika“. 299

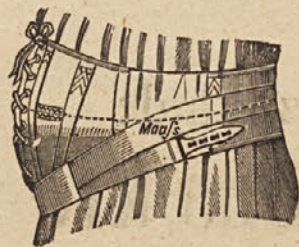
kron ravno ne, pač pa mnogo denarja si prihranite, ako naročite vse, kar potrebujete pri 282

Prvi gorenjski razpošiljalnici
Ivan Šavnik, Kranj 154.

Največja zaloga manufakturnega in galanterijskega blaga po izvanredno nizkih cenah. Zahtevajte brezplačno vzorce za ženske in moške obleke.

V kratkem izide bogato ilustrovani cenik.
Solidno, ugledno domače podjetje!

Trebušne
pasove,
kilne pa-
sove in vse potrebščine za babice

priporoča 294

K. Pietrovsky,

Ljubljana, Sv. Petra cesta sedaj št. 33.

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj

Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3.—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8.—. Kosm. Dr. A. Rix Laborat, Dunaj IX., Berggasse 17/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri Zlatem Jeleni“, parfimerija A. Kano in drogerija „Adrija“. 142

Kdor išče

kupca ali službe
ali učenca i. dr.,
naj da oglaš v

„Sl. Ilustr.
Tednik“,

kajti oglasi v
njem imajo
vedno in povsod
zelo velik
uspeh!

Vsak

otrok

že vé,

da se dobe naj-
finejši, najtrpež-
nejši in najce-
nejši čevlji edino
le pri

Viktoriji
Strniša,

Ljubljana
Jurčičev trg.

Za dame že
od K 8 naprej

Za gospode že
od K 10 naprej

Otroški že
od K 3 naprej

Gg. učiteljem, učite-
ljicam in c. kr. urad-
nikom 15% popusta.

98

Obnovite
naročnino!

:: Zobozdravniški in zobotehnični atelijé ::

se priporoča p. n. občinstvu za zobozdravniška in zobotehnična dela. Atelijé odgovarja najmodernejšim zahtevam higijene in je opremljen z najnovejšimi iznajdbami na polju zobotehnik. Vsako tako zdravljenje zob vrši se **brez bolečin**.

Cene zmerne, za revnejše tudi primeren popust. Ordinacijske ure od 8. zjutraj do 6. ure zvečer.

Ljubljana, hotel pri Maliču,
nasproti glavne pošte.

L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naproday samo pri

Juliji Štor, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

228 12.50 K cena 16.50 K.

Najnovejše! Najcenejše!

„Wedda“ je najnovejši patentovani samovar

ki je zelo pripraven za vsako uporabo, je trpežen, ter so popravila in eksplozije popolnoma izključene. Vsak aparat je preizkušen in pod 2 letno garancijo. Najmanjša uporaba špirta in najlažja in najbolj preprosta uporaba. Zahtevajte proračun, ki se Vam pošlje brezplačno. — Samovar se pošilja po povzetju. — Iščejo se preprodajalci. 300

Josip Vajda, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 43.

Ostanke

blaga za moške in ženske obleke

kakor tudi šlesko platneno in pralno blago, ki so se nakupili tekom seziye, prodajam sedaj po jako znižanih cenah. Izvolite izrezati spodaj kupon in napišite nanj svoj cenjeni naslov ter ga pošljite Razpošiljalnici sukna Franc Šmid, Jägerndorf št. 38, Avstr. Šlezija, ali pa pošite moji firmi dopisnico. Brezplačno Vam potem, ne da bi Vas silil k nakupu, pošljem izredno bogato zbirko vzorcev. Ostanke so iz sedanje seziye, niso torej nikakršno preležano blago, marveč izključno najmodernejši in prvovrstni izdelki.

Razpošiljalnica sukna FRANC ŠMID, Jägerndorf št. 38.

Pošljite mi brezplačno neobvezno, da kaj kupim, vzorce zaloge Vaših ostankov naslednje navedenega blaga. (Kar ne marate, prečrtajte.)

a) Moško blago:

1. najnovejše kakovosti	5. za salonske obleke	9. za zimske sukne
2. srednje kakovosti	6. za lodnaste obleke	10. pavalnato za hlače (Manšester, Fustian itd.)
3. cene kakovosti	7. za vremenske plašče	11. angl. jahal, hlače struks.
4. za površnike	8. za hlače	

b) Modno blago za veste.

c) Za damske kostime.

d) Za pralne obleke in bluze (cefiri, satin, voili itd.).

e) Platneno in pavalnato blago (siloni, platna vseh vrst, oksfordi, kanafasi, inleti, gradl za modroce, cvilih za naslanjače itd.).

f) Naglavni in žepni robci.

g) Posteljne odeje, namizni prti in brisače, pregrinjala za zofe itd.

Ime:

Stan:

Stanovišče:

Dežela: pošta:

Za 25 naslovov zasebnih naročnikov (izvemši krojače in trgovce z blagom) pošljem en predmet za reklamo zastoj. Naslove, na katere naj se pošljejo drugojezični prospekti, prosim, označite posebej. — Strogo molčljivost zagotavljam.

Prosim, izrežite in shranite morda za pozneje!

Prosim, izrežite in shranite morda za pozneje!

Trgovina z usnjem

na debelo in drobno

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra c. 21-23.

Telefon 96.

237

**Lovsko povrtno in žepno
== obrambno orožje ==**ne kupite nikjer ugod-
neje kakor pri svetovno
288 znanitovarni za precizijske
puške JOS. WINKLER
v Borovljah (Koroško).Vsaka poprava, novo kopito in nabijalne
toke popravlja hitro, trpežno in prav poceni.
Moj glavni cenovnik I. T. pošljem na za-
htevo resnim reflektantom zastoj.Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam,
da bodem letos o priliki 25 letnice obstoja
moje trdke prodajal**birmanska darila**kakor: ure, verižice, obeske,
prstane, uhane itd. po znatno
znižanih cenah. Edina zaloga
najboljših ur z lastno znamko
"Tup". — Lastna delavnica z
električnim obratom za popra-
vila in nova dela. 262**Lud. Černe, juvelir in trgovec**
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.**Za kratek čas.**

Prijatelj. Izak: Ali spiš?

Kobi: Ne.

Izak: Posodi mi 10 K.

Kobi: Miruj! Jaz spim!

Zakonska skupnost. »Kaj ne, dragec, tvoje
veselje je moje veselje in tvoja žalost je moja
žalost.« — »Da, ljubica! In tvoj denar je moj de-
nar in tvoje prijateljice so moje prijateljice.«Lahkomiselni otroci. Stari Izak svojemu sinu:
Moric, Moric, strašno si lahkoumen! Suknjo, ki
jo imaš, je nosil tvoj ded sedem let; jaz sem jo
nosil potem še pet let; ti pa jo nosiš šele tri leta,
pa si že vso raztrgal. Sramota!Moderni pisci. A: Kdo je oni gospod z dol-
gimi lasmi in strašno dolgočasnim obrazom?

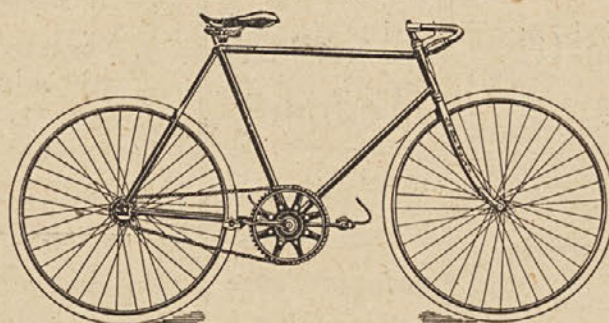
B: Jako zaslužen slovenski pisatelj.

A: Kaj pa je spisal?

B: S kritikami je ubijal tovariše.

**Prva severočeska papirna industrija,
zaloga poštnih kart itd.**Zastopnik za alpske dežele: Fran Klug, Studenec
pri Mariboru.Album poštne kart, 200 kosov, jako lepih sortiranih,
kakor imendanskih, cvetic, pesmi, pokrajinskih, umet-
niških itd. samo 10 K. — Knjižice za kupovalce na
knjige, s trdo vezavo, najboljši papir 100 kosov s
16 listi K 6, 100 kosov s 24 listi K 7, 100 kosov s
36 listi K 8, 100 kosov s 48 listi K 9, 100 kosov s
56 listi K 10, z natiskom firme 3 K dražje za 100
kosov. — Posebna naročila na razglednice mest po
vposlani predlogi za 1000 kosov K 30 v najfinjši
izvedbi. — Trgovske, pisarniške tiskovine z natiskom
firme: 1000 kuvert Ia K 6, 1000 pisemskih papirjev
(kvart), gladek K 10, 1000 računov (oktav) K 10,
1000 računov (kvart) K 15.Predmeti za reklamno doklado: Podobe v polah,
in sicer 1000 pol K 4, z reklamnim besedilom K 6.
Pošilja se franko postaja, zavojnina zastoj po po-
vzetju. — Priznalna pisma, ki prihajajo vsak dan, in
obnovna naročila dokazujejo, da so cenjeni naročniki
zadovoljni z našim blagom. 235

Najboljša!

Prvovrstna!

Puch vozna kolesa! Dobe se samo
pri trdki **Ign. Vok**

tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles 227

Ljubljana, Sodna ulica števil. 7.Pridobivajte nam
novih naročnikov!**Najboljše**sredstvo zoper stenice
in drugi mrčes je**„Morana“**„Morana“ uničuje teme-
ljito stenice in njihovo
zalego. Naroča se pri
M. Škrinjar, Trst, Via
Ferriera 37/I. 200 gra-
mov stane 1 K. 117Pri večjih naročilih po-
pust, trgovcem rabat.**Kmetska posojilnica ljub-
ljanske okolice v Ljubljani**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hra-
nilne vloge po **4 ³/₄ %** brez vsakrš-
nega odbitka.

Stanje hranilnih vlog:

Rezervni zaklad:

dvajset milijonov. nad pol milijona kron.➡ **Popolnoma varno naložen denar.** ➡

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF ZDRAVNIK, PRIMARIJ, DR. FR. DERGANČ

Brzljav: A. BAJEC

ANT. BAJEC
cvetlični salon
= Ljubljana =
Pod Trančo št. 2
šopki, venci, trakovi.

Pomladne novosti
v izgotovljenih oblekah
priporoča tvrdka

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta št. 3.
Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.
Založniki c. kr. priv. juž. železnice.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

193

Singer šivalni stroji
so
neprekosljivi
v trajnosti in
vsestranski
uporabi.

Singer šivalne stroje
dobite samo
v naših pro-
dajalnah z
„S“
izveskom.

SINGER Ko.
deln. družba šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta šteč. 4.
Novo mesto, Glavni trg šteč. 45.
Kranj, Glavni trg šteč. 119.
Kočevje, Glavni trg šteč. 79.

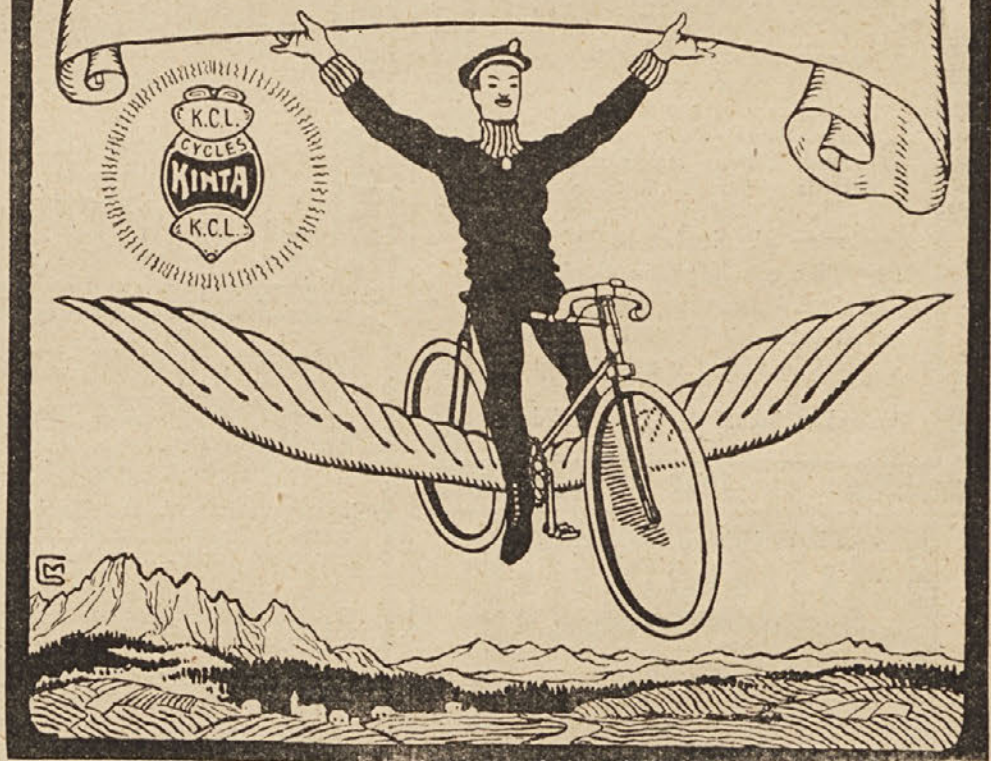
Letna ženska moda leta 1914.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slov. Ilustrovanem Tedniku“
in sklicujejo se pri nakupovanju na „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Poznavalci koles kupujejo edino le „Kinta“ kolesa, ker
so le ta v priznani najboljših in največjih tovarnah
Avstrije po naših strokovnjških navodilih za tukajšnje
cestne razmere izgotovljena. — Predno ste kupili kolo,
oglejte si našo veliko zalogo ali zahtevajte prvi in naj-
večji slovenski ilustrovani cenik domače tvrdke.

K. Čamernik & Comp.

specijalna trgovina s kolesi, motorji, automobili in
posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža
Ljubljana, samo Dunajska cesta šteč. 9—12.

**Velika zaloga
dalmatinskih vin**
J. Matković v Celju.
Najboljše blago!
Najnižje cene!

Automatiški lovilec
za velike množice.
Telefon 23.446. 260

Za podgane K 4—, za miši
K 240 lovenje brez nadzor-
stva do 50 živali v eni noči.
Ne vpliva vreme nanje in se
nastavljajo sami. Past za šturke,
edina svoje vrste, vjame v eni
noči tisoče šturkov in grilov, po
K 240. To najboljšo iznajdbo
razpošilja po povzetju Fr. Hu-
mann, Dunaj II., Aloisgasse 3/29.
Mnogo priznanih pisem. Sva-
rimo pred manj vrednimi po-
naredbami. V rabi so tudi po
c. kr. voj. naflagalnih skladiščih.

Steklenice vseh vrst se sprej-
mejo v polnitev in proti ra-
čunu. Tudi kupijo se vse vrste
steklenic.

**Kdor ne verjame, naj poskusi, da
je novi**

„Osetov Silva vrelec“
pri Tolstovrški slatini, pošta Guštanj (Koroško)

res izvrstna zdravilna in osvežujoča namizna kislavoda, ki močno
mozira in ostane čista in dobra.

Konkurira se lahko z vsemi slovečimi vodami. Poskusite, zahtevajte in naročite takoj.

Edino domače podjetje te vrste.
Svoji k svojim!

Fotografske aparate

in vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi
fotomanufaktura in drogerija **ADRIJA** oblastv. konces. prodaja strupov
v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.
Temnica na razpolago. — Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike. 233

Velika zaloga
špecerijskega blaga
špirita, žganja,
moke, otrobov
in
koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjskac. 2 in 14.

Na drobno
in na debelo.

Umetna knjigoveznica

Ivan Jakopič

Ljubljana, Frančevò nabrežje 13

se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del. Izvirne platnice za vsakovrstne slovenske knjige. Vezanje knjig za bralna društva, čitalnice in knjižnice izgotavlja vedno po nizkih cenah.

Originalne platnice za liste: „Slovan“, „Lovec“, „Zgodbe sv. pisma“, „Čebelar“, „Dom in Svet“, „Slovenski Ilustrovani Tednik“ itd. itd. ima vedno v zalogi.

Postrežba točna. Delo solidno. 136

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ:
BOLJŠA SEDANJOSTI *

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH:
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

MARTIN PERNOVŠEK V CELJU

Telefon št. 5/VI. izdeluje omare ledenice. Telefon št. 5/VI.

Krasne spomladanske novosti

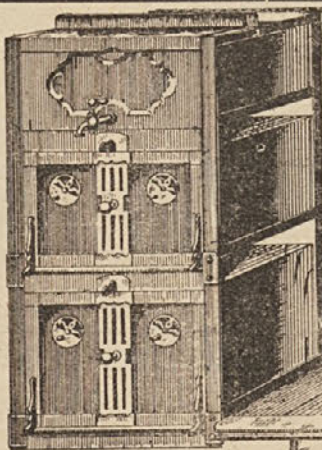
dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni **PETER ŠTERK** Ljubljana,
trgovini Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la kakovosti
moško, žensko in otroško perilo, najmodernejši moški klobuki in čepice.

Dalje čepice za dame, deklice in otroke ter razni nakiti.

Vse potrebščine za šivilje itd

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!

Izgotovljene štedilnike

solidno domače delo, prodaja po jako
nizkih cenah 254

Rudolf Geyer, ključarski mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

priporoča tudi vsa v stroko spadajoča
dela, vrtnice, stopniščne in balkonske
ograde, rastlinjake itd., ter vsa popravila.

Domačini, zahtevajte izdelke domače industrije!

Čevlji tovarne **PETER KOZINA & Co.** v Tržiču
(Gorenjsko)

so moderne oblike
in priznano najso-
lidnejše izvršbe!!

Zaloga na drobno in debelo:

**v Ljubljani,
na Bregu št. 20.**

Cene za gospode	K	14.—	17.—	20.—
„ „ dame	„	12.—	15.—	18.—
„ „ dečke 36/39	„	10.—	12.—	
„ „ otroke	Št.	22-25	26-28	29-31 32-35
	K	5.—	6.—	7.— 8.—

Izredno ploska remontoarka duble zlata kavalirska ura

7 kron.

Izdelana je tako, da se težko loči od prave zlate ure. Jako lep, z roko rezljan plašč na pero, v nežnih barvah, kovinast številčnik z arabskimi številkami in sekundnim kazalcem. Točno uravnana in jamčeno točno idoče pravo švicarsko kolesje. Izviren poroštven list za 3 leta. Cena 7 kron (porto 70 vin.). Brez carine proti povzetju razpošilja tvornica ur 265

Jakob König, Dunaj, III. 373, Löwengasse 37 A.

Turške srečke!

6 žrebanj vsako leto. — Glavni dobitki v zlatih frankih:

400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000.

Vsaka srečka mora zadeti.

Pozor!!

Prihodnje žrebanje:

1. junija.

Mesečni obrok 6 kron. (290)

Pojasnila daje in naročila sprejema: Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrialne banke v Pragi, Ljubljana.

Naslov za pisma: Srečkovno zastopstvo Ljubljana 3.

Cenike, brošure, knjige itd. natisne elegantno in okusno ter najceneje

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zastoni

dobi 2 1/2 metra modernega blaga za bluže ali za robce za otroke 21 kdor naroči

5 kg pošt. zabojček žitne kave za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne in 1 kg fine figove kave za 4 K 70 vinarjev.

Vse pošilja tudi z 2 1/2 m blaga vred franco po povzetju

Prva Severomor. Prazarna Žitne Kave v Postřelmovu. (Severno Moravsko)

Podpirajte podjetje v obmejnih krajih

Za krošnarje, kramarje, preprodajalce in za vsako hišo. — Pri stiskanju lahko poškodovano 138

toiletno milo

pošljem vsakomur

5 kg za 6.50 K.

(50 do 62 kosov) dišave: vrtnice, mandeljni, vijolice, glicerini, mošus, lilijino mleko, zelišča itd. Naj-finejši parfumi v vseh dišavah steklenica 2 K. Razpošilja po povzetju največja parfumerij-raspošiljalnica Fran Human, Dunaj II., Aloisgasse 3/35.

Fotografični atelier

VIKTOR

v Ljubljani, Bethovnova
ulica 7, poleg „Kranjske
hranilnice“ 238

se priporoča za izvršitev
modernih portretov.

Zavod za pranje
in likanje 278

Hartmann & Co.

Lastnik Josip Hallegger

Trst, Via Zonta št. 8.

Telefon št. 765.

Joghurt sir

za slabokrvne in bolehačoče
za želodcem.

Kos le 10 vinarjev.

Prima
zlatorumeni kvarglj št. 4.

Poštni zabojček (ca 5 kg à 3-60 K).

Kdor kupi 10 zabojčkov, 1 za-
bojček zastoni (tudi ob prejema-
nju posumič v l. l.) Po pov-
zetju od tukaj.

Različni delikatesni siri.

Jako fino čajno maslo, sveža
jajca. — Cenik brezplačno.

Mlekarska razstava v

Komotavi leta 1913.

Najvišje odlikovanje.

Si ovo maslo 6 dni staro, 1 tek-
movalno nagrado; sirovo ma-
slo 2 m. staro, 1 tekmovalno

nagrado; mehki sir, častno na-
grado, trdi sir, 2. nagrado.

Molkereigenossenschaft

Oberbaumgarten.

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraski za kr-
ste, pregrinjala za mrtvaške odre,
blazine, čipke, čevlje, oblačila, ka-
kor tudi vse druge pogrebne po-
trebščine so najceneje pri Fr. Mar-
golius, Beljak (Koroško). Iščem
solidne zastopnike. 33

Edina pri-
morska to-
varna
dvokoles
„Tribuna“

Gorica, Tržaška ulica št. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev,
gramofonov, orkestrijonov itd. 18

F. BATJEL, Gorica, Stalna ul.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklar-
skega kleja v Ljubljani 85

priporočajo

oljnate barve, fasadne barve za hiše,
kranjski firnež, karbolinej za les, karbo-
linej za drevesa, mavec (gips) za podo-
barje in stavbe, čopiči za vsako obrt, ka-
kor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje

Zahtevajte cenike.

Hiša na prodaj.

V Solkanu pri Gorici na glavnem trgu in
najlepši legi je na prodaj hiša z velikim
številom sob in gospodarskih prostorov po-
kojnega Antona Mozetiča z renomirano
gostilno s prostornim vrtom in vinogradom
zraven. — Kdor želi to priložnost porabiti
v svojo srečo naj se blagovoli ogledati pri
posestniku Ivanu Oblokarju v Solkanu.

267

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj
v Spodnji Šiški št. 222
pri Ljubljani. Dobi se v
Kolodvorski ul. št. 200 ali
pa v trafiki pri cerkvi.
V treh tednih zrastejo naj-
lepši lasje. Stekl. po 2 K
in po 3K. Pošilja se tudi
po pošti. Izhorno sred-
stvo za rast las.

Za gotovost se jamči.

Zadostuje samo ena

steklenica. 2

Spričevala na razpolago.

V vsakem varčnem
gospodinjstvu

rabijo že mnogo let najrajše

„Sapolin“

kot najboljši prašek za
pranje. Dobiva se v vseh
špecerijskih trgovinah. Iz-
deluje firma: Pavel Hat-
heyer, tovarna mila, Ce-
lovec. 289

Prodaja se 271

nova hiša

z vrtom in vsemi gospo-
darsk. poslopji ob glavni
cesti v Domžalah, od-
daljena 5 minut od kolo-
dvora, pripravna za kako-
obrt ali za privatno upo-
rabo. Več se poizve pri
hiši št. 40 v Domžalah.

Velikanska zaloga klobu-
kov, slamnikov in čepic.

I. SOKLIČ,

Ljubljana, Pod Trančo.

Vsak je zadovoljen

kdor kupi kolo pri domači tvrdki

A. Gorec, Ljubljana

in vsak bo priporočal

pri svojih prijateljih in znancih

Gorčeva kolesa

odkrito in najtopleje.

!! Botri in botrice !!

Oglejte si pri nakupu tvrdko

DANIEL ZUPANC

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 8

nasproti hotela Lloyd.

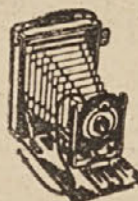

Trgovina z dragulji, zlatino,
srebrnino in urami.

Popravila se izvršujejo v
lastni delavnici točno in
najceneje.

Lastna izdelovalnica poročnih pr-
stanov v vseh oblikah. 261

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško kon-
struirani, ne iz lepenke, kakršne
ponujajo nestrokovnjaki: Cene s
ploščami, papirjem, kemikalijami in
učnim navodilom, poština posebe
Ročne kamere po K 1'60 in več
Aparati s stativom K 6'20 " "
Sklopne kamere po K 9'70 " "
in dražje do K 300—
v najboljši izvedbi, odlikovani z
avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in ob-
jektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,

Hirschberg 164, Češko. 16

1. vrsta K 5'50 K 5'50 K 5'50 175
2. vrsta K 6'50 K 6'50 K 6'50

Nikakršna sleparija! Ne zamenjajte z enakimi ponudbami!
Med čitatelje tega 30 000 parov prazniških
časopisa razdelimo in delovni-
ških čevljev, izvrstnih, jako elegantnih usnjenih
čevljev na zato go iz najboljšega trpežnega usnja,
z dobro zbitimi nazvunštrlečimi podplati, kakor na
podobi, da seznanimo našo firmo. Le izdelovalno
mezo K 5'50. za 1. vrsto, za moške ali ženske čevlje
se plača. 2. vrsta: Moški in ženski nedeljski in
prazniški čevlji na zato go z modernimi višjimi
dunajskimi petami za par K 6'50. Dobavimo vsako-
mur popolnoma po želji v največje zadovoljstvo.
Zamena dopustna, torej nikakršen riziko! Razpošilja
po povzetju c. kr. trgovskosodnijsko protokolirana

Exportna trgovina čevljev Franc Humann,

Dunaj, II., Aloisgasse 3/76. Krščanska svet. firma.

Sele Vaše priporočilo naj nam nosi korist. Tisoči priznanih pisem.

Oglas.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu,
da sem oblastveno avtoriziran za izvrše-
vanje vseh stavbenih del, kakor tudi stav-
bnih načrtov in proračunov. **ELER IVAN,**
stavbeni podjetnik v Miljah - Muggia —
Istra. 83

Tvrđka J. BAN

izdelovalnica vozov

Ljubljana, Wolfova ulica 12

ima naprodaj moderno elegantno kočijo
z dvema garniturama koles (ena z gumi)
in nove konjske oprave; avto in motorno
kolo s sedežem ter jako fin lovski voz
break in različne druge vozove.

Sprejema vsakovrstna lakirarska in
sedlarska vozna in avtomobilna
dela po primernih cenah. 280

**Ceno posteljno
perje!**

1 kg sivega dobrega pulje-
nega 3 K; boljšega 2'40 K;
prima polbelega 2'80 K;
belega 4 K; belega puha-
stega 5'10 K; vefefinega
snežnobelega, puljenega
6'40 K, 8 K; puha sivega
6 K, 7 K; belega, sivega
10 K; najfinjši prsni puh
12 K.

Najboljši češki nakupni vir.

Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega,
modrega, belega ali ru-
menega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z
dvema glavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z
novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14
in 16 K, zglavnice 3, 3'50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga,
140 cm široka 13, 14'70, 17'80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga,
70 cm široka 4'50, 5'20 in 5'70 K, spodnja pernica iz moč-
nega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 18'80 in
14'80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko.
Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko.

Natančneji cenik gratis in franko. 20

Čuvajte se peg!
Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster.
Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu,
sive in rumene lise in vsak neprijeten ne-
dostatek odstrani zjamčeno v 6 dneh „Vla-
dicca balsamin“. Steklenica K 2'50. Rationell
bals. milo K 1'20. Učinek je opaziti že po
enkratni rabi.

== Neprijetne dlačice ==

z obličja in rok odstrani trajno in brez bo-
lesti v 3 minutah edini zjamčeno neškod-
ljivi „Sattymgo“. Steklenica K 2'50

Bujno polnost-krasno

== oprsje ==

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih.
Učinek zjamčen. Neštevilni zahvalni in pri-
znanli dopisi zdravnikov in dam so na raz-
polago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino
krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 ste-
klenice univerzalnega sredstva Et - Admille
z navodilom 5 K. K temu posebni kremni
izvleček „Vladiceco“. K 2'—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

3 Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se
lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast.
Uspeh zjamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K.
Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični
laboratorij

W. Havelka, Praga-Vrřovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba
in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov
se jamči.

Jakob Zalaznikpekarija, slaščičarna in
kavarna**Stari trg št. 21**se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele
na zajutrak.

Filijalke: 256

Mestni trg šteč. 12
Kolodvorska ulica šteč. 6.**F. ČUDEN**

v Ljubljani 201. 212

Prešernova ulica 1.je največja in najstarejša eks-
port. trgovina z urami,
zlatnino in srebrnino.**Velik nov cenik**dobi vsakdo na zahtevo
brezplačno.

Lastna tovarna ur v Svici.

Letno se razpošlje več
tisoč ur na vse strani.**Ivan Jax in sin**

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih
strojev in strojev za pletenje
(Strickmaschinen).Brezplačen
pouk v ve-
zenju.Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in
poštne prosto.**Naročite si Knjižnico „Slov. Ilustrovanega Tednika“!**
Pet elegantno vezanih knjig dobite za samo 8 kron.

12-50

*Za pomladansko sezono**najnovejše oblike**in v priznani fini kvaliteti**priporočamo**zalogo črevljev*

217

ANGLO-NOVAK,

16-50 Ljubljana, Šelenburgova ulica. 16-50

12-50

Dobro in ceno kupiteKlobuke,
slamnike,
čepice,
kravate,
perilo,
palice,
dežnike,
rokavice in vse
druge modne in
športne potreb-
ščine za

pri

J. Kette
LjubljanaFranca
Jožefa
cesta
šteč. 3.**gospode in dečke.**

31

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

**Blago dunaj-
skega kroja.****„Pri Škofu“.****Cene stalne
: in nizke. :**Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje
jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi
veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, raz-
lično posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :-: Solidna postrežba!